

KARENSSISANOMAT 3/96

Vallan portailla

"Kysymystä työmarkkinatuen ikärajasta pidän hyvin periaatteellisena. Näyttää siis siltä, että äänestän sitä vastaan." Näin sanoo kansanedustaja Pia Viitanen lehtemme haastattelussa. Sivu 7.

KUVA: HANNU OITTINEN

TVY:n uusi hallitus on tavannut kevään mittaan kuuden puolueen eduskuntaryhmät (aikajärjestyksessä vasemistoliiitto, kokoomus, sosialidemokraatit, vihreät, keskusta ja kristilliset). Kokouksessaan toukokuun puolivälissä TVY:n hallitus pääsi näin korkealle vallan portailla. Taistelu jatkuu niin kauan kuin portahia ja sortajia riittää.

Metallin työttömät Sorsapuistossa IHAN PIHALLA

Nelikymppinen on täysin työkyinen ihminen ja työtönkin on ihminen. Näistä elämän perusasioista muistutti työtön metallimies **Pekka Haapoja** Sorsapuistossa Metalliliiton pitäessä liittokokoustaan sisällä Tam-

pere-talossa.

Parikymmentä vuotta alalla G.W.S:n palveluksessa ollut ja kolme vuotta sitten työttömäksi jäänyt Haapoja toteaa syyt tapahtuneeseen varsin yksiselitteisesti.

- Herrat päättivät lopettaa tuotannon Tampereella ja siirtää sen Jyväskylään. Siinä ei tarvittu sen kummempia perusteita.

Pekka Haapoja on työttömyydestään huolimatta aktiivinen liittonsa jä-

sen. Hän oli ehdokkaana liittokokousvaaleissa saaden 16 ääntä. Sillä ei päässyt Tampere-taloon, mutta pääsihän Sorsapuistoon sanomaan sanansa työttömien lehteen. Pystyikö salin sisällä vaikuttamaan senkään vertaa?

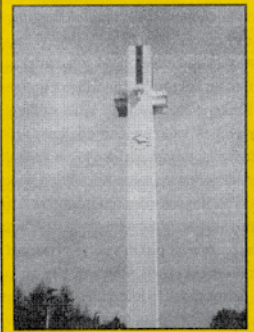
Näytösluonteisen uhon sijasta Haapoja kaipaa ammattiliitoilta jatkuvaa tukea arkisessa selviytymisessä. Kampailu työttömyysturvan heikennyksiä vastaan on vasta alussa, ja siinä tarvitaan ay-liikettä työttömien avuksi. Suunnitellut leikkaukset vievät hänen mukaansa pohjan monen juuri ja juuri selviytyvän työttömän elämältä. Henkinen kantti alkaa olla äärrirajoilla.

- Ja työnantajien pitää myös tuntea työllistämisvastuunsa. Silloin jäisivät työttömien syytelyt vähemmälle. Haluja on kun vaan olisi töitä. Hallitukselle ja pankeille terveisiä, että vaihteeksi voisi leikata pankkituista, muistuttaa Pekka Haapoja.

Pekka Haapoja kuuluu ammattiosastoonsa Metallin Seiskaan aktiivijäsenenä. Niinpä hänellä on kanttia vaatia liitoltaan parempaa edunvalvontaa myös työttömille jäsenilleen.

Onneksi on kohdattu!

Työttämien ja kirkon kohtaaminen on ollut yhteiskuntamme siunaus, pohtii Lapuan piispa Jorma Laulaja sivulla 3

Kuvaavaa toimintaa

Mikkelin työttömät tekevät melkein mitä vaan varsinaisen työn puutteessa. Tässä työttömien valokuva-araati arvioi otoksia. Muista Mikkelin jutuista sivulla 4

Ei mikään reservaatit

Tampereen kaupungin nuorten työttömien työpaja ei ole mikä tahansa nyrkkipaja, vakuuttaa pajan isäntä Pekka Peltonen sivulla 7

Tampere 14.6.1996 Hannu Oittinen, päätoimittaja

"Aivan uusia ratkaisuja"

Vappu ja ammattiliittojen suuret kokoukset ovat ohi, joten työttömyysturva-asiaa on palattu normaaliin päiväjärjestykseen. Siihen kuuluu, että hallitus tekee mitä työnantajat haluavat, eduskunnan ja ammattiliittojen suostusta sivusta. Työntekijät haluavat pitää miljardivoitonsa, ilman että pennin latia niistä koituu kansantalouden hyväksi.

Kun vallitseva politiikka tuottaa työttömyyttä ja vähentää veronmaksajien määrää sekä työttömyyden että veronkierron kautta, ei ihme jos yhteiskunnallinen kriisi pitkittyy ja syvenee. Tämän huomaavat ilmeisesti kaikki muuta paitsi vallassa olijat.

Luuksi edes modernissa avohoidossa eli heitteillä olevien mielenterveyspotilaiden herättävän päättäjät, mutta kun ei niin ei. Jopa "viennin veto" on vaarassa tyssästä rapistuviiin liikenneyhteyksiin, koska niistä huolehtiva "julkinen sektori" kituu rahan puutteesta.

Kaiken tämän keskellä työtä vailla olevien ihmisten selviytymistä vaikeutetaan edelleen työttömyysturvan supistuksilla, turvan piiriin pääsyn vaikeuttamisella ja turvan piiristä pudottamisella. Aikataulun mukaan hallituksen esitys työttömyysturvan uudistamiseksi on ratkaisuvaikuttamassa käsitellyssä ennen juhannusta ja kesälomaa. Järjestäytyneet työttömät ovat pitkin vuotta pyrkineet vaikuttamaan turmiollisen esityksen muuttamiseksi tai kumoamiseksi. TVY on perustellusti esittänyt, että turvan tarve ainostaan siirtyy yhdellä valtion luokulta toiselle. Vain mittava työllisyteen satsaaminen voi katkaista leikkauskierteen, ei

kansalaisten talouden perustan romuttaminen.

SDP:n puoluekokouksessa puhunut pääministeri/puheenjohtaja Paavo Lipponen ilmoitti olevansa halukas otamaan vastaan kritiikkiä, "jos joiain korjattavaa on". Toivottavasti tämä lupaus pitää ja koskee kaikkia kansalaisia jäsenkirjasta riippumatta.

Nyt on niin paljon korjattavaa, että työttömyysturvaesitys tulisi jättää lepäämään kesälomien yli. Työttömien oman asiantuntemuksen kuuleminen - siis todellinen eikä nimellinen - on järjestettävä ennen asian eduskuntakäsittelyä. Sopii muistaa, että syksyn kunnallis- ja EU-vaaleissa myös puolella miljoonalla työttömällä on äänioikeus.

TVY:n vuosikokouksen esitys yhtenäisestä kansalaisturvasta (huom! ei kansalaispalkasta) on pohtimisen arvoisen asia, sillä nykyinen järjestelmä asettaa erilaiset työttömien ryhmät vastakkain. Tästä kärsivät erityisesti nuoret ja ikääntyneet pitkäaikaistyöttömät.

"Aidosti uusi ratkaisu" työttömyysturvassa on sellainen, joka palkitsee työttömän omaa aktiivisuutta. Mikäli uudistus tehdään nykyisen syyllistävän, rankaisevan ja pakottavan työttömyysturvavain puitteissa, se ei ole uudistus lainkaan.

Järjestäytyneiden työttömien "kapina" on vaihtoehdon tarjoaminen hallituksen tuhoisalle esitykselle. Tähän toivomme ay-liikkeen ja kaikkien kansalaisjärjestöjen tukea. Sekä tietenkin eduskunnan ja maan hallituksen tukea.

Puheenjohtajan palsta: Ainakin on yritetty

Tie työttömien valtakunnalliseksi etujärjestöksi on pitkä ja kivinen. Se on tiedetty aiemminkin, mutta kaudet TVY:n viimeisen vuosikokouksen jälkeen ovat osoittaneet asian entistäkin todemmaksi.

Kun siellä ja täällä sanotaan, että TVY ei tee mitään, ei näy eikä kuulu missään, on syytä kerrata mitä viime aikoina on tehty. Vuosikokouksen jälkeen TVY:n hallituksen jäsenet ja hallituksen valitsemat asiantuntijat jäsenevät ovat erilaisilla kokoonpanoilla käyneet ministeriöissä, eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnassa, eduskuntaryhmissä ja ammatillisissa keskusjärjestöissä. Puolueiden eduskuntaryhmistä on tavattu vasemmistoliton, kokoomuksen, sosialidemokraattien, vihreiden, keskustan ja kristillisten ryhmät.

Aiheena ovat yleisten yhteysien luomisen ja ylläpitämisen lisäksi olleet keskeisesti työttömyysturvaan liittyvät asiat. Viime mainitusta merkittävimmät tapaamiset ovat olleet käynnit eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnassa sekä sosiaali- ja terveysministeriön johtavien "työttömyysturvavirkamiesten" Matti Toivaisen ja Hannu Hakkolan puheilla.

Näissä TVY:n edustajina ovat olleet Ismo Suojanen Porista ja Tapio Salomaa Äänekoskelta. Samat henkilöt on nimetty Köyhyyden vastaisen verkoston (EAPN - Finn) vuosikokoukseen ja hallitukseen.

Vaikuttaa on siis yritetty niin paljon kuin näillä voimavaroilla on mahdollista. Demokratialla on kuitenkin hintansa pienellä budjetilla toimivan valtakunnallisen järjestön taloudelle. Muidenkin kuin taloudenhoitajan soisin pohtivan tätä asiaa.

Alueilta on tullut yhä ponnekaammin esityksiä valtakunnallisen suunnitelmallisen järjestämisen. Esillä on ollut paikkana eduskuntatalo ja aikana syysistuntokauden alku. Koska on tihkunut tietoja, että työttömyysturvauudistuksen ratkaisu käsittelee jää syysistuntokaudelle, on edessä oleva kesäkausi ja syksyn ensimmäiset palaverit käytettävä tapahtuman sisällön ja puitteiden valmisteluun. TVY:n hallitus valitsee kesäkuussa työryhmän valmistelemaan asiaa.

Toinen tulevan syksyn asia kunnallis- ja EU-vaaleihin valmistautuminen. Kunnallisvaalien ehdokasasettelu lähestyy loppuaan. Vaikka

pettymys kunnallispolitiikkaan ja poliittisiin puolueisiin on suuri, tulee työttömien mennä mukaan kunnalliseen päätöksentekoon tässäkin tilanteessa.

Vaihtoehtoina ovat joko työttömien valitsijajyhdistysten omat listat tai olemassa olevat puolueet. Olen sitä mieltä, että vaikka olemmekin pettynyt poliittisiin puolueisiin, emme saisi jättää niitä rauhaan vaan mennä mukaan vaikuttamaan siltä päin. Ei haittaa lainkaan, vaikka puolueiden piirissä vähän mietittäisiin meidänkin järjestöketän näkemyksiä. Työttömien ääni ei liiemmin kuulu kunnallispolitiikassa, mm. lisääntyneet veromarkat tuntuvat ohjautuvan valaan muualle kuin työllisyyttä edistäviin kohteisiin.

Kun TVY painii tällaisten asioiden kanssa, on sitäkin kummallisempaa että järjestön sisällä riittää aikaa ja mielenkiintoa toisarvoisiin, jopa järjestöä ja sen perustehtävää vahingoittaviin harrastuksiin. Kertauksen vuoksi sanottakoon, että TVY:n päätehtävä on työttömien edunvalvonta.

Sitä eivät edistä järjestön sisäinen puoluepoliittinen taktiointi järjestön sisäisessä ryhmäkokouksineen, väitteet TVY:n toimimattomuudesta, järjestön hallituksen kokouksen salaaminen, esitykset työttömien unionivormusta, omien harrastusten asettaminen TVY:n toiminnan edelle jne.

Se joka pystyy perustelemaan mainittujen toimien hyödyllisyyden työttömien etujen ajamiselle tai työttömien oman organisoitumisen edistämiseksi, tehköön sen julkisesti. Luulempa vain, että näitä julkisia puheenvuoroja ei ole kantia esittäjä.

Palataan siis päiväjärjestykseen. Käytäkäämme käsillä oleva kesäkaikinpuloseen virkistäytymiseen ja huuhokaaime turhat puuhailut kesän aaltoihin. Suositellen työttömien kullanhuhdontaapahuttamaan kesäkuun lopulla Inarin Lato-ojalla. Kultahippujen ohella saattaa löytyä ideahippujakin työttömien toiminnan edistämiseen.

Kuten Lapin ihmiset ruokaavat sanoa: Eläkää terveenä!

Lea Karjalainen
TVY:n puheenjohtaja

Toinen yhteiskunta

Työttömien ruokailupisteet, työpajat, omaehtoinen koulutautuminen, oma terveydenhoito, omat liikunta- ja kultuuriharrastukset muiden muassa luovat viralliselle yhteiskunnalle rinnakkaisa yhteiskuntaa. Täysin erillään näitä organisaatioita eivät tietenkään ole, vaan pitkälle yhteistyössä, mutta toisaalta ne elävät aika itsehallinnollista elämää.

Samoja kehitysuuntia on muuallakin kuin työttömien piirissä, mutta yhteiskunnan suurimpana vaihtoehdoryhmänä työttömät muodostavat merkittävän kansalaisyhteiskunnan

lohkon. Mikä merkittäväntä, näissä projekteissa syntyy työpaikkoja enemmän kuin virallinen yhteiskunta pystyy tarjoamaan. Erään aforismin mukaan "työttömyyden paras puoli on, että se työllistää niin monia".

Tässä numerossa esitellyt Mikkelin työllistämiskeskus, Tampereen työpaja, Oulun työttömien terveyspiste sekä Varkauden liikuntaprojekti edustavat nousevaa kansalaisyhteiskuntaa parhaimmillaan.

Se, joka vielä syyttää työttömiä laiskuudesta, kulkee laput silmillä ja tulpat korvissa. Tahallaan tai tahattomasti.

Karensisanomat 3/96
14.6.1996

Julkaisija
Työttömien valtakunnallinen yhteisöimintajärjestö TVY ry

Päätoimittaja
Hannu Oittinen

Toimitusneuvoston puheenjohtaja
Lea Karjalainen

Toimituksen osoite
Näsilinnankatu 22 A 24
33210 Tampere
puh & fax 931-2124 753

Alueelliset avustajat
Helsinki: Marjalisia Siira
Varkaus: Matti Mäkelä
Jyväskylä: Raija Savolainen
Kokkola: Petteri Snellman
Joensuu: Eija-Helena Kettunen

Painos 40 000 kpl

Painopaikka
Kangasalan Lehtipaino Oy
PL 28, 36201 Kangasala

Ernesti Stresivaara

Lohikala

Minulla on aina ollut haaveena päästä julkisen sektorin tehtäviin, mutta yksityisellä olen joutunut rypemään. Palvelusvuodet, jotka julkisella puolella kartuttavat ikälisää, ovat minulle siunanneet vain lisää ikää.

Julkisella puolella myönnetään nimityksiä, minä olen saanut vain nimittelyjä.

Niinpä olenkin ryhtynyt työmarkkinoilla päätoimiseksi virkojen hakijaksi. Päivittäisistä kottinjäämisistäni säikähtäneet lähimmät innittävät, että minun olisi aika lähteä välillä töitä etsi-

mään. Virka on kuin lohikala, -kannattaa pyytää vaikkei saikaan, olen vastannut.

Syötiksi virkapyödyksiin olen kysellyt lääkärintodistusta, josta ilmeni, ettei huonohkon terveydentilani vuoksi minusta muuhun oisikaan.

PS.

Miksi kapitalisti joutuu käyttämään kolmen sekunnin irtisanomisaikaa?

- Koska kahdessa sekunnissa ei ehdi irtisanoa!

Lapuan hiippakunnan piispa Jorma Laulaja työttömien ja kirkon kohtaamisesta: "Historiallinen siunaus"

Kun katetun kahvipöydän kahta puolta istuvat entinen kenttäpiispa ja entinen aseistakieltäytyjä, voisi kuvitella keskustelun käyvän kovinkin kärkevänä osapuolten välillä. Kahvipöydän lisäksi välillä on jotain muutakin: työttömyys, jonka kanssa molemmat ovat tekemisissä työnsä kautta.

- Että kirkko on tällä tavoin lähtenyt liikkeelle työttömien asiassa, siinä on suuri historiallinen siunaus. Maamme historiassa on valitettavasti toisenlaisiakin vaiheita. Ja mikä olisi yhteiskuntamme tila, ellei tätä kohtaamista olisi tapahtunut, pohtii piispa Jorma Laulaja.

Ihmisen arvo on palautettava

Laulaja on aloittanut Lapuan hiippakunnan piispana viime vuonna. Hiippakuntaan kuuluu liki koko Pohjanmaa, Keski-Suomi ja muutamia Hämeen pohjoisia kuntia. Alueella on käynnistynyt hiippakunnan ja sen seurakuntien sekä työttömien yhdistysten yhteistyö, joka määrätietoisuudessaan on kenties ainutlaatuisista Suomessa.

Laulajan mukaan hän tuli valmiiksi pohjustetulle maaperälle, sillä varsinaisen pioneerityön Lapualla teki työllistetty projektityöntekijä Pentti Kaunisharju.

- Vajaan vuoden ajan tässä on kertynyt omakohtaista kokemusta. Toimintaa työttömien kanssa on tietääkseni yli 40 seurakunnassa. Tämä työ-sarka ei ole meille mikään erillinen projekti, vaan oleellinen osa työtämme, joka vaikuttaa myös kaiken seurakunnallisen työn organisointiin, Laulaja sanoo.

Kokonaisuuden sisällä on tietenkin projekteja, joista piispa mainitsee nuorten parissa käynnistävän gateway-hankkeen, jossa kirkko ikäänkuin vedetään nuorten elämänpiiriin. Kyse ei siis ole käännytyksestä eikä sosiaalisuudesta, vaan elämänpiirin kohtaamisesta.

- Ei sielunpelastus toki vähäpätöinen asia ole maallisessakaan mielessä, sillä missä kannetaan huolta sielunpelastuksesta, siellä toinen ihminen otetaan vakavasti. On kyse myöskin ihmisen yhteiskunnallisesta arvok-

- Mikä olisi suomalaisen yhteiskunnan tila, elleivät kirkko ja työttömät olisi kohdanneet, pohtii Lapuan hiippakunnan piispa Jorma Laulaja. Hänen mukaansa yhteiskunnan suunta on kuitenkin vielä arvoitus.

"Kaikeaa emme vielä näe"

En odottanutkaan kohtaavani peri-suomalaista kypäräpappia, mutta ylätyn silti huomattavasti istuvina vastustusten kovat painit käyneen radikaaliteologin kanssa. Tarkoitukseni ei ole lätkiä leimoja suuntaan tai toiseen, mutta jotenkinhan mies on määriteltävä. Jo lukijan kannalta.

- Tässä ajassa on jotain, jota emme vielä näe. Se voi saada positiivisen tai negatiivisen muodon, mutta eihän yhteiskunta voi pitkään tällaisessa tilassa olla. Olemme puhuneet avoimesti vallinneen sosialismin romahtamisesta, mutta emme ole uskaltaneet puhua ääneen markkinakulttuurin romahtamisen uhkasta.

Äskettäisellä vierailullaan Jyväskylän yössä, yhteistyössä työttömien kanssa ja maailman menoa pohtiesaan piispa Laulajalle on valjennut jotain siitä "mitä emme näe". Työttömien yhdistyksiä muiden muassa piispa pitää positiivisen muutoksen aineina.

- Tässä kansalaistoiminnassa nousee vaihtoehto markkinakulttuurille, kolmas sektori tai millä nimellä sitä kutsutaankin. Ilman tätä kansalaisvaihtoehtoa näkyvät voisivat olla peilottavat, jos ihmisten pettymys ja vi-

ha saisivat jonkin poliittisen ääri liikkeen muodon.

Piispa Laulajan historia ei ole päättynyt markkinavoimien voittoon ja sitä seuraavaan vaihtodotommuuteen. Mestarinsa tavoin ja sanoin hänellä on "tulevaisuus ja toivo".

- Se tulevaisuushan on muotoutumassa, esimerkiksi tässä työttömien yhdistysten toiminnassa. Se on juuri sitä tulevaa yhteiskuntaa, joka ei vielä oikein näy. Se minusta on lohdullista.

Kohtuus on hyvä mitta

Puheemme kääntyvät koronkiskontaa vastaan saarnanneseen Martti Lutheriin. Pieniä ovat kirkon nykyiset vikinät markettien sunnuntai-oukiolo, ihmisten loppuun poltamista tai kaiken kaupallistamista vastaan. Historiallinen siunaus ei ole läpäissyt vielä koko yhteiskuntaa.

- Ihmisten pettymys valtaa pitäviin on oikeutettua. Ajatellaan vaikka "viennin vetoa", jonka piti tuoda runsausta kaikille jakaa. Rumsauden si-jaan ovat tulleet yhä uudet leikkaukset.

Laulajan mukaan työnantaja- ja tekijälaittojenkin aseissa on jotain vialla, jos "avainalojen" nimissä voidaan vaatia etuja muiden ja koko yh-

teiskunnan kustannuksella. Lutheran saarnaama kohtuus nousee arvoonsa tässä ajassa, eikä Lapuan piispa näekään muuta mahdollista yhteiskunta-etiikkaa.

- Taloudelliset tosiasiat on tunnustettava, mutta kohtuus ei ole pelkkä talouden asia. Se on sitä, että me kristittyinä ja yhteiskunnan jäseninä suostumme käyttämään yhteisiä voimavaroja oikeudenmukaisesti. Kohtuuton kahmiminen on sen vastakohta, ja se vie umpikujaan.

Edelleen Laulaja muistuttaa, että kohtuus on taloudellisen ja sosiaalisen ohella myös luonnontaloudellinen ja maailmanlaajuinen asia.

- Etelän ja pohjoisen ristiriidan las-kuut tulevat maksuun juuri luonnon edessä. Yhteiskunnallinen ja henkilökohtainen peruskysymys on, anam-meko aina kaikessa myöten markki-oiden vaatimuksille, vai onko elämässämme muitakin arvoja.

Piispa Jorma Laulaja vakuuttaa, ettei kirkon työ työttömien kanssa ja parissa ole mikään hengellisen holhouksen uusi muoto tai yleensäkkään minkään asian lavaste. Se on rehellistä menemistä kirkon olemassaolon perusteisiin menemällä niiden pariin, joiden täysi kansalaisuus on riistetty.

Siunaus on molemminpuolinen.

HANNU OITTINEN

Kirkko toimii työttömien parissa

Luterilaisten seurakuntien työttömien ruokailuihin osallistui vuonna 1995 yli 400 000 henkeä. Työttömien ruokailuja järjestettiin 233 seurakunnassa yhteensä 9 340 kertaa. Seurakunnat järjestivät työttömille myös noin 2 300 retkeä, leiriä tai muuta tilaisuutta, joissa oli yhteensä 42 000 osallistujaa.

Seurakuntien diakoniatyössä mummon kammari -tyyppinen avointen ovien vapaachtoinen toiminta ja lähimmäispalvelu on kasvanut voimakkaasti. Vuonna 1995 toimintaa oli 181 seurakunnassa ja osallistujia noin 300 000.

Laman ja työttömyyden myötä kirkon diakoniatyön painopiste on siirtynyt vanhusväestön parissa tehtävästä työstä myös nuorempien ikäluokkien toiminnaksi. Esimerkiksi Helsingin hiippakunnassa yli puolet diakoniatyöntekijöiden kontakteista oli työikäisen väestön parissa.

"Toveri Presidentti" vastasi riihikuivasti

Suolahden työttömien yhdistyksen viime sykyiseen kirjeeseen "Toveri Presidentille" on tullut riihikuiva vastaus.

Vastauksessaan presidentti Martti Ahtisaari ilmoittaa luovuttavansa kuukausipalkan korotuksensa Suolahden työttömien yhdistyksen käyttöön. Vastauksen bruttoarvo on 9000 markkaa ja netto 7000 markkaa.

Suolahden työttömien edustaja Marketta Lehtinen kiittää julkisesti presidenttiä teosta, jolla on enemmänkin kuin symboliarvoa.

- Meillä tuo summa menee lähinnä puuverstaan koneiden ja laitteiden hankintaan. Niistä on kova pula. Toivottavasti sillä saa hankittua ainakin käyttäyty tasohöylän, arvelee Lehtinen.

Työttömyysturvalaki estää aktiivisuuden Kuopion työttömät haluavat opiskella

Kuopion ammatillisessa aikuis-koulutuskeskuksessa ja Kallaveden lukion iltalinjalla opiskelevat työttömät haluavat lainmuutoksella poistaa esteet opiskelultaan, joka tähtää parempiin valmiuksiin työmarkkinoilla. samaan aikaan yhteiskunta syyllistämällä pakkokouluttaa nuoria, se työttömyysturvalain pykälillä estää työttömien omaehtoisien kouluttautumisen.

Kuopiolaiset ovat törmänneet siihen, että kun iltapäivätunnit alkavat klo 15.20, on aika 16.30 saakka "laitonta" opiskelua, jonka vuoksi työtön

Helinä Laaksonen työttömien opiskelijoiden asialla.

menettää koko päivän työttömyyskorvauksensa. Kuopiolaiset ihmettelevät lisäksi lain paikkakuntakohtaista tulkintaa, sillä esimerkiksi Lahdessa tuon kaltaisen opiskelu on sallittu työttömille. Nurjan tulkinnan mukaan työtön ei tuona päivänä ole työmarkkinoiden käytettävissä.

Kuopion opiskeluhaluisten työttömien puuhanaisena on pitkään ollut Helinä Laaksonen, joka äskettäin kävi esittämässä eduskuntaryhmille työttömien näkemykset ja vaatimukset. Lainaamme osia Helinä Laaksonen puheenvuorosta lainlaajitjoille.

"Yhteiskunta kehoittaa ja osin velvoittaa ihmisiä työllistämään tai kouluttamaan myös itse itsensä. Mielestämme on yhteiskunnan velvollisuus poistaa lainsäädännössä olevat esteet tähän tähtävien ihmisten toimintojen tieltä.

Opiskelijat haluavat kaikesta huolimatta toimia järjestäytyneessä yhteiskunnassa säädösten mukaan. Tämän kaltaisen ristiriitaa asetuksen (30. §) sekä koulutusvaatimusten lailla asettaa paineita yhteiskunnan säädöksiä vastaan. Koulutusjärjestelmä tarjoaa mahdollisuuden osal-

listua iltapäiväopiskeluun ja työttömyysturvalaki estää sen käytön."

Helinä Laaksonen ja muut Kuopion aktiiviset työttömät vaativat eduskuntaa muuttamaan lakia siten, että hyväksyisi työttömien oman aktiivisuuden.

"Arvoisat tasavallan kansalaisten valitsema henkilöt: me pyydämme, jotta antaisitte meille mahdollisuuden mennä opiskelemaan klo 15 jälkeen ilman että menettäisimme kyseisen päivän päivärahaa. Tehkää se muuttamalla lakia tai sen soveltutusta."

Mikkelissä menee lujaa

Mikkelin ekoläänissä myös työttömien asiat tuntuvat sujuvan luonnikkaasti. Yhden päivän tutustumisen perusteella voin vakuuttaa, että Mikkelin työttömien puuhenkilöillä on enemmän työtä kuin keskiverto virkamiehellä.

Ulkoisikin edellytyksiä näyttää löytyvän, mutta eiköhän syytä onnistumiseen liene homman toteuttajis-

Koulutettuja tarjolla

Hyvien yhteistyökumppanien saraan Seppo Parkkonen liittää myös paikalliset ammattiosastot kaikista ammatillisista keskusjärjestöistä. Siitä on ollut apua myös koulutusprojektien kansoittamisessa.

- Soitin ammattiosastoihin ja pyysin, että lähettäkää kaksi työtöntä. Näin se homma pelasi puskaradion kautta, jatkaa Parkkonen.

Riitta Hirnin mukaan ihmiset itse voivat tulla räätälöimään koulutustaan, joten kyse on työttömien omis-

tehdä itsensä tarpeettomiksi. Mutta niinkauan kuin työttömyyttä tässä maassa on, tarvitaan työttömien yhdistyksiäkin. Ja mitä enemmän työttömiä on asiaansa ajamassa, sitä lähempänä tuo lupallinen tavoite on.

- Me emme pelaa haamuajajien, vaan uusimme jäsenlistamme vuosittain. Viime vuoden lopussa meillä oli 818 jäsentä ja tänä vuonna menee varmaan tuhat rikki, arvioi Riitta Hirn.

Kun tätä juttua tehtiin 21. toukokuuta, jäseniä oli kertynyt 589. Työl-

Ahväärin Jussi työllistää hyvin

Ahväärin kantava voima on insinööri Jussi Oksman

Korkeammin koulutettujen työllistämiseksi perustetut projektit jatkavat siitä, mihin työvoiman raheet loppuvat. Mikkelin Ahvääri on kolmen toimintavuotensa aikana työllistänyt noin 115 työtöntä ja yrityksiä on Ahväärin siipien suojissa syntynyt noin 75.

- Ainakin kaksi kolmasosaa niistä on edelleen pystyssä, kehaisee vaatimattomasti Ahväärin vetäjä Jussi Oksman.

Työtön insinööri Oksman on ak-

tiivä akavalainen, insinöörihallitollainen sekä Mikkelin kaupunginvaltuuston ja -hallituksen jäsen.

- Emme vedä rajaa ammattiliittojen tai koulutusasteen mukaan, tärkeää on työllistää mahdollisimman moni. Työnhakijat esittäytyvät resurssipankin kautta. Kolme kertaa vuodessa postitamme halukkaiden työllistettävien listan alueen työnantajille, kertoo Oksman.

Väkeä on tällä hetkellä mukana noin 170 keskiasteelta korkeakoulututkinnon suorittaneisiin. Vuoden mittaan järjestetään 6-8 eri asteista teema- ja koulutustapahtumaa. Tärkeä muoto on työryhmissä työskentely, joita on mm. ideoinnissa ja markkinoinnissa.

-Eniten työllistyneitä on kaupallisella alalla, mm. ekonomeja ja atkhenkilöstöä, kertoo Oksman.

Hän pahoittelee työttömyysturvauudistuksen sisältävää ikääntyneiden työttömien ns. työttömyysturvaputken heikennystä.

- Tarkoituksena on putsata suuret ikäluokat työttömyysturvaputken piiristä, sanoo Jussi Oksman.

TyöMikkelin ja paikallisen STTK:n yhdistyksen järjestämä valokuvakilpailu sai hyvän vastaanoton. Kuvassa raati vaikeassa tehtävässään, mutta suuren yksimielisyyden vallitessa.

sakin. Kansani keskustelivat Mikkelin työttömien toimintajärjestön puheenjohtaja/toiminnanohjaaja Riitta Hirn, varapuheenjohtaja Martti Virnes ja koulutusprojekti TyöMikkelin projektsihteeri Seppo Parkkonen.

- Meillä Mikkelin läänissä on ollut tuuria työvoimahallinnon kanssa. Esimerkiksi Kangasniemellä työvoimatoimiston johtaja oli mukana perustamassa työttömien yhdistystä. Muidenkin viranomaisten kanssa hommat ovat sujuneet tosi hyvin. Yhteistyössä on ollut voimaa, sanoo TVY:n varapuheenjohtajankin toiminut Martti Virnes.

- Mikkelin kaupunki ja maalaiskunta ovat tulleet vastaan tosi merkittävällä tavalla. Esimerkiksi omaraahoitusosuutta, työprojektipalkkioita ja työpajojen avustuksia olemme saaneet kiittävästi, sanoo TyöMikkelin Seppo Parkkonen.

Hän toteaa, että vaikka työministeriön rahoittaman TyönSuomi -projektin alasaajo on käynnissä, omillaan toimeentulevat jatkavat toimintaansa. TyöMikkeli on yksi jatkajista.

ta tarpeista lähtevästä koulutuksesta, ei ylhäältä määrätystä pakosta.

- Kysyntä on ollut niin kova, että erään kieliryhmän kurssilla oppilaat pysyivät jatkamaan kurssin virallisesti päättyttyä. Opetajat jatkoivat vapaaehtoisuutena, kertoo Riitta Hirn.

-Joillakin kaupungin edustajilla oli vähätteleviä näkemyksiä työttömien omaehtoisesta koulutuksesta. Sen johdosta työvoimatoimisto teetti viime vuoden lopulla selvityksen TyöMikkelin toiminnasta, joka yksiselitteisesti osoitti koulutuksen hyödyllisyyden, Martti Virnes jatkaa.

Hän toteaa viranomaisten asenteiden kauttaaltaan muuttuneen myönteisemmäksi työttömien eri muotoista toimintaa kohtaan. Kunnallisuusvaalivuonna on Virneksen mukaan otollista jatkaa asennekasvatusta.

Tonni menee rikki

Mikkelin työttömien yhdistys on kärkisirjoilla TVY:n yhdistysten jäsenmäärä vertailtaessa. Asia on tietenkin kaksitahoinen, sillä työttömien yhdistysten tarkoituksenaahan on

listetty toimistohoitaja Riitta Vesterinen vakuuttaa luvut oikeiksi tietokoneen ääressä. Hän kertoo, ettei erillisissä jäsenhankintakampanjoita tarvita. Tärkeintä on jatkuva esilläolo omalla toimistolla, työvoimassa, seurakunnissa ja ammattijärjestöissä.

"Meiltä kysytään"

Mikkelin työttömien toimintajärjestö ei olekaan itsetarkoituksellista kokoustoimintaa, vaan askel passivisesta työttömyydestä erimuotoiseen aktiiviseen toimintaan. Yhdistys antaa potkua elämään työttömille tarjoamalla edullista ruokailua, alennuksia kulttuuri- ja liikuntaharrastuksiin, mahdollisuuden koulutukseen ja vapaaehtoiseen kansalaistoimintaan.

- Viranomaisten kanssa on syytä olla aina yhteistyössä. Nyt olemme niin pitkällä, että meiltä kysytään jo neuvoa, toteaa Riitta Hirn.

HANNU OITTINEN

Työtuvassa ehditään puhuakin - onneksi

Mikkelin työttömät ovat valloittaneet Porrassalmenkadun päästä päähän. Kun kadun eteläisessä päässä on työttömien toimintakeskus ja puoli-välin kieppeillä TyöMikkelin tilat, on kadun pohjoispään tienoilla Työtupa.

Työtuvan vastaava Raili Ahonen (kuvassa) kertoo väkeä käyvän keskimäärin 8-10 päivittäin. Suurin osa on vakioporukkaa, mutta jokunen satunnainenkin kävijä mahtuu mukaan.

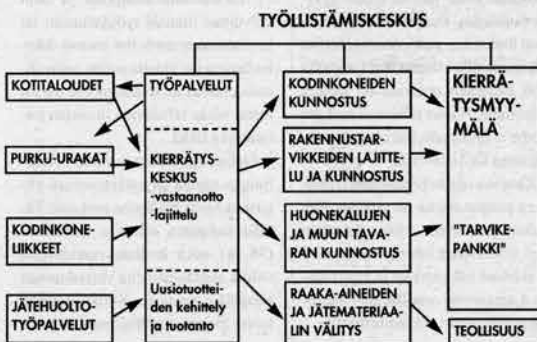
-Ei tämä pelkkää työtä ole, vaan siinä ohessa henkistä huoltoa. Me puhumme työn ääressä omat ja maailman asiat järjestykseen, Raili Ahonen kertoo.

Ja siihen työhön kuuluu kudontaa, ompelua, kankaanpainantaa ja monta muuta käsityön sarkaa. TyöMikkelin ostamilla laitteilla on käyttöä.

Uusimuotoinen työllistämiskeskus Mikkelisiin

Mikkelissä on vireillä uusimuotoisen pitkäaikaistyöttömien työllistämishanke, joka suunnitteluvaiheessa kulkee työllistämiskeskusnimeillä. Hankkeen taustalla ovat Mikkelin toimintakeskus ry ja Mikkelin työvoimapiiri. Käytännön suunnittelusta vastaa Kari Kangaspunta.

Tila ei anna nyt myöten esitellä ideaa laajemmin, mutta laitamme havainnollisen kaavion lehteen. Toivottavasti se synnyttää keskustelua ja vastaavia hankkeita muuallakin. Palaamme asiaan syksyn numeroissa.

Aluevastaava Heikki Ljungkvist: Yhteistyötä koko läänissä

Heikki Ljungkvist Heinolasta on ensimmäistä kautta TVY:n hallituksen varsinaisena jäsenenä. Tuntumaa työttömien toimintaan koko läänin mitassa hänellä on vanhaastaan.

- Työttömien ja työvoimaviranomaisten yhteistyö läänin alueella sujuu varsin hyvin. "Syy" on molempuolinen, sillä henkilökohtaisten yhteyksien luominen ja hoitaminen on kaiken a ja o, sanoo Ljungkvist.

Kotikunnastaan hän mainitsee siimerkinä työllistämispalvelun käytön johon aloite tuli työvoiman taholta.

TVY:n hallituksen jäsen Heikki Ljungkvist Heinolasta.

Pieksämäen etujärjestö

Pieksämäen Seudun Työttömät ry järjestää jäsenistöille varsin monipuolista toimintaa. Pieksämäki ei ole ainakaan työttömien etujärjestötoiminnan osalta Suomen surkein kaupunki - kaukana siitä.

- Meillä oli viime vuonna 356 maksanutta jäsentä. Maksaneita jäseniä meillä oli kahdeksanneksi eniten TVY:n jäsenyhdistyksistä koko maassa, kertoo yhdistyksen toiminnanohjaaja ja taloudenhoitaja Riitta-Liisa Mönkkönen. Hän on myös TVY:n hallituksen varajäsen.

Lämmin ateria seitsemällä markalla

Yhdistyksellä on omat toimitilat keskustassa Torikatu 17:ssä. Kaupunki antoi tilat maksutta käyttöön ja maksaa lisäksi sähköt. Yhdistys järjestää viitena päivänä viikossa edullisen ruokailun jäsenistöille toimintatiloissaan. Lämmin ateria maksaa seitsemän markkaa. Ruokailijoita on päivittäin keskimäärin 50.

Ruokailun järjestäminen tarjoaa työtä kahdelle työllistetylle työntekijälle. Ruokailuun on tultava selvin päin ja se edellyttää myös yhdistyksen jäsenyyttä. Jäseniä voivat olla työttömät, työllisyyskoulutuksessa olevat ja työttömyyseläkkeellä olevat.

Haastattelupäivänä työttömien toimitiloissa jaettiin EU:lta saatu ruoka-apua. Saadusta 470 kilon ruokaerästä tehtiin satakunta kassillista. Avun saajia ei mitenkään kontrolloitu. -Jo se, että ruoka-avun pyytäminen on useimmille ihmisille kovan kynnyksen takana, riittää, sanoo Riitta-Liisa Mönkkönen.

- Ruoka-avulle on olemassa selvää tarvetta. Siitä on kyselyä siitä lähtien, kun asia tuli julkisuuteen. Toivottavasti ensi kerralla saamme jakoon enemmän ruokaa ja myös lihaa. Nyt jaettava ruoka on paljolti kauraryynejä, makaroneja ja näkkileipää, Riitta-Liisa Mönkkönen sanoo.

Työttömien yhdistys välittää jäsenilleen edullisesti uimahallilippuja.

Työttömät saavat alennusta myös keilahalliin. Jotkut parturi-kampaamot antavat työttömille alennusta. Työttömällä on myös oma lotoporukka. Joukko pieksämäkeläisiä työttömiä harrastaa myös petankkia.

- Omien tilojemme ahtaus haittaa virike toimintaa: Olemme esittäneet, että kaupunki osoittaisi meille tilat tyhjillään olevasta Raamattutalosta. Siellä on keittiö ja atk-luokka. Siellä voisi harrastaa myös metalli- ja puutoittoa. Riitta-Liisa Mönkkönen sanoo. Kulttuurikeskus Polemissa esitettävien elokuvien työttömät pääsevät lastenlipulla.

- Työttömien terveydenhoito on Pieksämäellä aika heikoissa kanteissa. Aiomme esittää kaupungille, että työttömät saisivat käyttöönsä oman terveydenhoitajan, sanovat Riitta-Liisa Mönkkönen ja työttömien yhdistyksen puheenjohtaja Ritva Väisänen.

- Yhteiskunnassa on vallalla sellainen henki, että mikään ei saisi maksaa, eivät varsinkaan työttömät. On esitetty sellaisia mielipiteitä, että toimitilojen luovuttaminen työttömille ei kuulu kaupungille. Kelle se sitten oikein kuuluu? Ritva Väisänen kysyy.

Työttömien toimintaa pitäisi saada mahdollisimman paljon julkisuutta ja turhaa byrokratiaa tulisi välttää, sanoo Riitta-Liisa Mönkkönen.

ja Riitta-Liisa Mönkkönen sanovat.

- Työttömien toiminnan pitäisi saada mahdollisimman paljon julkisuutta. Työttömyys tuntuu kuitenkin olevan niin arkinen ja jokapäiväinen asia, että hyvinvoivat työssäolevat ihmiset eivät halua puhua siitä ja pitää sitä esillä, he sanovat.

- Yritämme toiminnassamme välttää turhaa byrokratiaa mahdollisimman pitkälle, Ritva Väisänen sanoo.

"Lakon peruminen oli älytöntä"

-STTK:n ja SAK:n työttömyysturvan puolesta kaavailman yleislakon peruminen oli älytöntä. Pidettiin vain paljon melua tyhjää. Kun annettiin periksi, niin mitään konkreettista ei saavutettu. Tuntuu siltä, että asia muuttui arvovaltakysymykseksi. Kun ay-liikkeen piti antaa hiukan periksi, se antoi periksi, Riitta-Liisa Mönkkönen sanoo.

- Voi käydä niin, että jos ay-liikkeen jatkossa pitäisi ajaa työttömien etua, niin työssä olevat eivät enää ryhdy siihen. Oliko yleislakouhka vain pelkkää kullista, koska niin helposti annettiin periksi? Ritva Väisänen kysyy.

Yliötiden tekemistä pitäisi Ritva Väisänen ja Riitta-Liisa Mönkkönen mielestä vähentää.

- Esimerkiksi pankeissa tehdään tällä hetkellä työtä kovassa paineessa ja myös ylitöitä tehdään paljon. Pankeissa on vaikeaa kieltäytyä yliötiden tekemisestä, koska uhkana saattaa olla oman työpaikan menetyks, sanoo Riitta-Liisa Mönkkönen. Hän on itse työtön pankkitoimihenkilö. Hänen viimeinen pankkialan työpaikkansa oli Osuuspankissa Savonlinnassa.

- Minulla ei yli-ikäisenä pankkitoimihenkilönä ole enää mitään mahdollisuutta päästä töihin omaan ammattiini, Riitta-Liisa Mönkkönen arvioi.

MATTI MÄKELÄ

Liikunta työllistää nuoria

TUL:n LETE-nuorisoprojektin välityksellä työllistetään nuoria työttömiä useissa kaupungeissa, mm. Varkaudessa. Varkaudessa projekti työllistää ensimmäisessä vaiheessa 16 17-25 -vuotiasta nuorta. TUL:n ohella hankkeessa ovat mukana Varkauden kaupunki, työvoimatoimisto ja urheiluseurat.

Työllistettävien nuorten työsuhte kestää yleensä puoli vuotta, mutta työmarkkinatukea saava nuori voi olla työssä vuoden. "Palkka" on 118 markan työmarkkinatuki, 165 markan harjoitteluraha tai työllistämistuki.

- Homma on lähtenyt hyvin liikkeelle ja suhtautuminen on ollut positiivista, sanovat työnohjaajina toimivat Arto Immonen ja Mervi Wright.

Työnohjaajat saavat koulutuksen tehtävänsä TUL:n Keskuskeskuksessa. Heidän opastuksellaan työllistettävät nuoret saavat koulutuksen lapsiliikunnan ohjaajiksi.

"Mukavalta tuntuu"

- Tykkään tästä kovasti, homma tuntuu kivalta. Tästä työstä saa lisäpisteitä, jos haen myöhemmin opiskelumaan, sanoo yksi projektin avulla työllistetyistä, **Johanna Kosunen**, 19.

Hän on keskeyttänyt opintonsa sosiaali- ja terveystieteiden oppilaitoksessa, koska ala ei tuntunut omalta. Tavoitteena on liikunnanopettajan, urheiluharjoittajan tai muu liikunta-alan ammatti.

- Nuoria ei saa panna pakolla koulutukseen tai työharjoitteluun. Silloin voi kuluu vuosia hukkaan ja oikealle alalle pääseminen pitkittyy, sanoo Johanna Kosunen kokemuksestaan.

Samana sanoo toinen työllistynyt, 25 -vuotias **Juha "Späde" Tolvanen**.

-Saisin ansiosidonnaisella enemmän kateen, mutta tämä tuntuu mielekkäämmältä.

MATTI MÄKELÄ

Mieluummin työllistyminen oman kiinnostuksen parissa kuin pakokoulutus tai pelkkä työttömyyskorvaus. Tätä mieltä ovat liikunnan työllistämät Johanna Kosunen ja Juha "Späde" Tolvanen.

TYÖTTÖMYYSKASSAN PUHELINPALVELU TYÖTTÖMILLE JA LOMAUTETUILE JÄSENIILLE

Työttömyyskassan puhelinpalvelu on maanantaista perjantaihin klo 9.00-11.00 ja 12.00-15.00, puh. (90) 77071 (=vaihte).

● Aluetoimistot, joissa suurin osa työttömyyspäivärahakemuksista käsitellään ja maksetaan, vastaavat puhelinkyselyihin omina päivystysaikoinaan.

● Keskittä puhelinkyselyt vain päivystysaikoihin.

● Vältä tarpeettomia, päivärahojen maksatuspäiviin liittyviä kyselyjä. Mulsta myös automaattinen puhelinpalvelu 0600-97707. Soittajalle puhelu maksaa 2,20 mk minuutti sekä paikallispuhelimaksun.

● Tarkista päivärahan maksusuoritukset omasta pankistasi.

● Työttömyyspäivärahojen maksupäivät ovat keskiviikko ja perjantai, koulutustuen ja vuorottelukorvauksen maksupäivä on torstai.

Ahtaat piittuut? Murikassa löytyy uusia ideoita, väljyyttä, avaruutta ja luontoa...

Ja meillä on paljon muutakin kuin taulu ja karttakeppi...

...sillä olemme aika velhoja kokosten järjestämisessä!

Napakymppi! Kokous tai koulutus Murikassa voi olla täysosuma ryhmällesi.

murikka

Metallityöväen Murikka-opisto
Kuterintie 226 • 34260 TERÄLAHTI
puh. (931) 2839 111 • faksi (931) 2839 800

Työttömiä "liikututtaa"

Työttömien Liikunta ry perustettiin Helsinkiin noin vuosi sitten. Yhdistyksen tarkoituksena on kehittää ja koordinoita työttömien liikuntaharrastuksia.

Liikuntatapahtumien järjestämisen lisäksi se myös neuvottelee keskitety viranomaisten kanssa liikuntapaikkojen ja salivuorojen saamisesta työttömien käyttöön. Yhdistys on TVY:n jäsenjärjestö ja se on ainoa laatuaan Suomessa.

- Tarkoituksemme ei ole tuudittaa työttömiä työttömyyteen hyvien harrastusten parissa, vaan pidämme tärkeinä työttömien yhdistysten tavoitteita, puheenjohtaja **Anna-Maria Kantola** korostaa.

-Aiomme vähitellen laajentaa toimintaamme. Tarkoituksemme on tukea työttömien liikuntaharrastuksia ja antaa asiantuntija-apua myös valtakunnallisesti. Sen vuoksi luomme nyt yhteyksiä työttömien yhdistysten liikuntavastaaviin.

Yhdistyksellä on työllistettyä liikuntasiihteri **Merja Simelius**, johon toivomme liikuntavastaavien ottavan yhteyttä. Simeliuksen (ja Kantolan) tavoittaa Helsingin Työttömät ry:n numerosta 90-685 2134.

Työttömien Liikunta järjesti viime kesänä ensimmäisen Uudenmaan alueen työttömien yhteisen liikuntapäivän Helsingin seurakuntien kesäviikkoalueen Mustasaareissa.

Liikuntapäivästä tuli traditio jo syntyessään, sillä tänä kesänä uusmaalaiset kokoontuvat jälleen Mustasaareen tiistaina 30.7. pelaamaan mm. lentopalloa, sulkapalloa, pingis-

tä, petankkia, krokettia sekä heittämää tikkaa, saapasta ja frisbeettä.

Työttömien Liikunta osallistuu myös Rakennusliiton Siikarannan kurssikeskuksessa järjestettävään ulkoilupäivään 24.8., johon on erityisesti kutsuttu työttömät mukaan.

Työttömien Liikunnan vastuualueena tapahtumassa on lasten urheilukilpailujen sekä lasten päivähoiton järjestäminen aikuisten kisojen ajaksi. Ulkoilupäivää järjestämässä on myös paikallinen urheiluseura Nuuk-sion Taso. Siikarannan tapahtumasta saa lisätietoja soittamalla opistolle, puh. 90-867 971.

MARJALIIISA SIIRA

Työn ja tekijöiden perinteitä

Näyttely

Nuori Tahto - nuorisotoimintaa ennen ja nyt

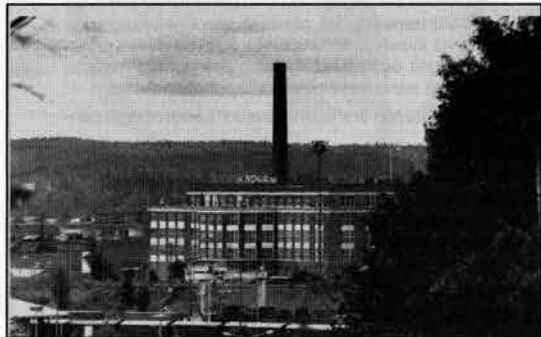

TYÖVÄEN KESKUSMUSEO

FINLAYSONIN TEHDASALUE
KUIHKAARINKATU 3
33210 TAMPERE
931-211 04 04

T-y-ö-n j-a-k-a-m-i-n-e-n

Nokian Renkaat Oy:ssä jaetaan työtä Kaikkien eduksi

Nokian vanhat tehdasrakennukset katkevat sisäänsä uutta, sillä uusia työaikamalleja kokeillaan menestyksellisesti yhtiössä. Tuottavuus ei vielä ole noussut, mutta sairauspoissaolot ovat vähentyneet huomattavasti ja koneiden käyttöaste kohonnut kolmanneksella.

Nokian Renkaat Oy on kokeillut perinteisen kahdeksan tunnin työpäivän sijasta kahta kuuden tunnin työvuoroa. Menestys on ollut niin hyvä, ettei vanhaan aikaan haikailla takaisin.

Tavoitteena firmassa on ollut kilpailukyvyyn ja kokonaistyötehon kasvu sekä häiriöiden, yksitoikkoisuuden ja rasittavuuden poistaminen. Myös joustavuuden ja koneiden toimintakapasiteetin parantaminen sekä sopeutus markkinatilanteeseen ovat olleet työaikakokeilun lähtökohtia.

Muita lähtökohtia Nokian kokeiluissa ovat olleet, että palkkoja ei alenneta, tuottavuus ei saa laskea ja kokeilusta on oltava tulevaisuuden hyöty. Myös joustavien järjestelmien rakentaminen yrityksen sisällä, ennakkoluulojen vähentäminen ja luottamuksen lisääminen ovat olleet listalla kokeiluun lähdeittäessä.

"Välitilinpäätös" näyttää suuntaa

Tuloksia on arvioitu mm. tuottavuuden, työpaikan yleisen ilmapiirin sekä sairastavuuden näkökulmista. Tähän mennessä ei ole päästy kaikkiin asetettuihin tavoitteisiin, mutta eräät odotukset ovat täyttyneet arvi-

oitua nopeammin.

Uuteen systeemiin siirtyminen on edellyttänyt henkilöstön kouluttamista, josta johtuen tuottavuus on toistaiseksi pysynyt ennallaan. Odotettua nousua ei ole tullut, mutta tuottavuus ei myöskään ole laskenut. Yhtiössä arvellaan tuottavuuden nousun näkyvän kuitenkin jo tämän vuoden puolella.

Poissaolot vähentyneet

Selviä positiivisia muutoksia on jo nyt nähtävissä. Työntekijöiden vinkkelistä muutokset ovat suurimmat. Niitä ovat mm. työmotivaation, vastuun ja ja työhön sitoutumisen kasvu sekä mahdollisuus ansiotason nousuun. Poissaolojen vähentyminen ja mahdollisuus työllistää samoilla koneilla 33 prosenttia enemmän ovat erityisesti työnantajan mieleen.

Esimerkiksi työtyytyväisyys on kasvanut siinä määrin, että kun asiasta eri mieltä olevia oli vuonna 1993 14,3 prosenttia, oli heitä viime vuonna 10,1 prosenttia. Myös sairauspoissaolot ovat vähentyneet selvästi. Kahdeksan tunnin työpäivää tehtäessä poissaoloprosentti oli 5,5 ja nyt kuuden tunnin vuorossa 2,8.

Odotettu osa-aikatutkimus

Maarit Hermansson- Pertti Koistinen- Soili Lehtonen- Kirsti Suoranta : Yksi työ kaksi tekijää. Suomen Kuntaliitto 1996. 147 s.

Työn jakaminen on viime vuosina ollut yksi kuumimmista keskustelun aiheista. Jotkut ovat sitä mieltä, että työ ei jakamalla lisääntynyt. Toiset ovat vakuuttuneita siitä, että ilman työn jakamista työttömyys ei vähene.

Mahdollisuuksia siirtää osa-aikailisän turvin määräaikaaisesti osa-aikatyöhön käytti puoleltoista vuoden aikana noin 8700 työntekijää.

Systeemi tukee

Johtopäätös on se, että osa-aikaisjärjestelmä tukee taloudellisesti jossain määrin enemmän osa-aikatyöhön siirtyvää työnsä jakajaa kuin työpaikan saavaa työntöntä.

Osa-aikatyöhön siirtyvän työttömän kannalta epäkohtia ovat mm. koko-aikatyötä pienempi palkka, sekä se, että mm. ansiosidonnainen työttömyyskorvaus ja eläke-edut saattavat olla huonompia kuin koko-aikatyössä.

Yllättävä havainto oli se, että sekä osa-aikatyöhön siirtyneistä että kokeilun ansiosta työllistyneistä peräti 90 prosenttia oli naisia. Suurin yksittäinen osa-aikatyöhön siirtynyt ammattiryhmä oli sairaanhoitajat.

Hengähdystauko

Tutkimus osoittaa turhiksi ne pelot, joiden mukaan työttömyys syventää työssä olevien ja työttömien välistä kuilua. Useat osa-aikaisiä hyväksenne käyttäneet työnsä jakajat ovat sellaisia pitkään työssä olleita naisia, jotka haluavat hiukan hengähtää, haluavat enemmän aikaa perheelle tai suorittavat osa-aikatyössä ollessaan jatko-opiskelunsa loppuun.

Työn jakaminen ei myöskään välttämättä lisää eriarvoisuutta ja epäoikeudenmukaisuutta työmarkkinoilla. Kuitenkin osa-aikatyössä olevienkin pitäisi ansaita sen verran, että tulevat työllään toimeen.

Mittava rakenteellinen työttömyys, työelämässä koetun stressin ja kuormittavuuden kasvu sekä "ydinkeskittämisen" työmarkkinakupolven" kuntoutus ja uudelleen koulutustarpeet ovat lisänneet myönteistä asennoitumista työn jakamista kohtaan.

Turvaongelmia

Raportin mukaan osa-aikaisjärjestelmään liittyy epäkohtia, jotka on korjattava, jotta järjestelmä voisi tehokkaasti toimia. Jos työttömän työssäoloaika täytyy osa-aikatyön aikana, ansiosidonnainen päiväraha lasketaan uudelleen tämän työsuht-

teen palkan mukaisesti.

"Tarve uudistaa työttömyysturvajärjestelmää on aivan ilmeinen, jos halutaan, että yhä useammat jaksisivat työtään määräaikaaisesti puhumattakaan siitä, että he siirtyisivät osa-aikatyöhön pidemmäksi aikaa" raportissa muistutetaan.

Työnjakajia ongelmallisemmassa asemassa ovat sijaiset, jotka ovat olleet tai päätyvät työttömiksi määräaikaisten työsuhteiden jälkeen.

Vaikka osa-aikatyöhön liittyy taloudellisia riskejä, se myös kohentaa taloutta. Sijainen ansaitsee osa-aikatyössä ollessaan yleensä paremmin kuin työttömyyspäivärahalta.

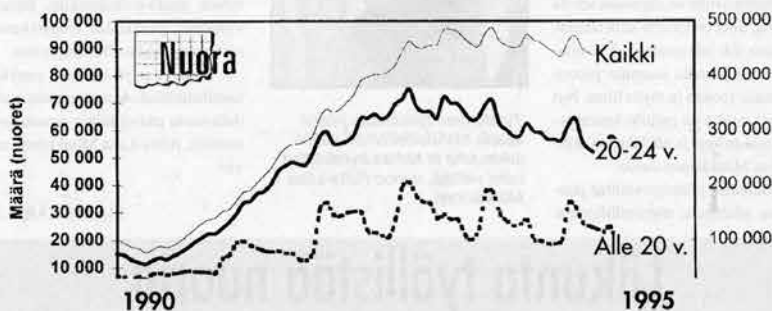
Tietoa puuttuu

Raportin mukaan osa-aikatyöhön siirtyvät työttömät eivät usein tiedä, mihin kaikkiin etuisuuksiin heillä on oikeus. Osoitain työtön voi myös saada soviteltua päivärahaa. Hänellä saattaa myös olla oikeus toimeentulotukeen. Osa-aikatyön tekeminen saattaa myös vaikuttaa sijaisen sairauspäivärahan suuruuteen.

Jos työtön tulee osa-aikaisaikaudella työkyvyttömäksi, hänen eläke-entensa ovat huonommat kuin työkyvyttömissä joutuvan koko-aikatyöntekijän.

MATTI MÄKELÄ

Nuorisotyöttömyys ja yleinen työttömyys

Lähde: Valtion nuorisoasiain neuvottelukunta Nuora

Espoon työttömyys alle 12 prosenttiin?

Espoon kaupungin toimintastrategiassa yksiköstavoitteena on työllisyyden parantaminen. Työllisyysohjelman avulla etsitään keinoja, joiden tavoitteena on saada työttömyys alle 12 prosentin vuoden 1996 loppuun mennessä.

Osana työllisyysohjelmaa on pääkaupunkiseudun yhteinen työllisyyspolkuhanke, jonka tarkoituksena on helpottaa erityisesti pitkäaikaistyöttömien paluuta työelämään sekä ehkäistä pitkäaikaistyöttömyyttä. Hankkeeseen saadaan EU:n sosiaalirahaston tukea

Espoon toimintamalli perustuu olemassa oleviin alueellisiin palveluihin. Palvelujen ja niitä tukevien toimintojen välille rakennetaan verkosto, jonka avulla työtön saa joustavasti tarvitsemansa tiedot ja palvelut. Alueellisen tukiverkoston käsitteellä kaupungin omien palvelujen lisäksi yhdistykset ja järjestöt se-

kä yritykset, joiden työllistämiskynnystä ja mahdollisuuksia myös lyhyisiin työsuhteisiin pyritään parantamaan.

Tavoitteeksi on asetettu ennen muuta pysyvä työllistyminen. Tästä johtuen tukityöllistämisen osuus projektissa ei ole merkittävä ja sen käyttö on kaikissa tapauksessa pyritty pitämään väliseenä, polun osana, pysyväämpään ratkaisuun.

Projektissa toimii neljä alueellista projektinvetäjää, joiden työpisteet on sijoitettu alueellisiin sosiaali- ja terveyskeskuksiin. Projektinvetäjät haastattelevat työttömiä työnhakijoita henkilökohtaisesti.

Osaprojektina on naisten työllistymishanke, joka toimii Espoon kaupungin keskusvirastossa. Projektissa työttömiä naisia tuetaan työllistymään urapolkuryhmissä sekä järjestetään mm. osuuskuntakoulutusta.

Projektin toimintamallin työstäminen aloitettiin vuoden 1995 keuhällä ja alueelliset projektinvetäjät käynnistivät työskentelynsä saman vuoden syksyllä. Hankkeen on suunniteltu kestävän vuoden 1997 loppuun. Tavoitteena on vuoden 1996 aikana tavata 1500 espoolaista pitkäaikaistyöttömää.

Työllisyyspolku on toiminut nykyisessä muodossaan n. viisi kuukautta ja haastateltuja on ollut n. 300, joten ensimmäisiä arvioita toiminnasta voi jo esittää. Toiminnan tulokellisuuden selkein ja helpoimmin mitattavissa oleva mittari on pysyvä työllistyminen.

Projektinvetäjä Veli-Pekka Lehtonen
Espoon sosiaali- ja terveyskeskus
PL 185, 02771 Espoo p. 869 3596

Vaadi laatu-leima!

Aja sisään täyden palvelun katsastukseen

- ISO 9002-sertifioitu laaturjärjestelmä, alan ainoa Suomessa!
- katsastukset
- rekisteröinnit
- Prosecur-turvatuotteet
- Autotohtori: kunto- ja ruostetarkastukset ym...

Tervetuloa!

K A T S A S T U S A S E M A
HERVANTA Ahterajankatu 2, puh. (931) 287 2111
LIELAHTI Turvusoukatu 16, puh. 344 2111
RANTAPERKIÖ Rantaperkiönkatu 2, puh. 0204 8827 83

Kansanedustaja Pia Viitanen, 29 vuotta, vaatii nuorille

Kansalaisoikeuksia!

Kun tämä lehti on lukijoilla, on hallituksen esitys työttömyysturva- ja työmarkkinain muuttamiseksi eduskunnassa. Pelissä on satojen tuhansien kansalaisten arkinen selviytyminen ja nuorison tulevaisuus.

SDP:n 29-vuotias tamperelainen kansanedustaja **Pia Viitanen** on yksi niistä, jotka epäilevät esityksen siunausluottamusta. Lehtemme haastattelussa hän ilmoittaa todennäköisesti äänestävänsä työmarkkinatukilain muutosesitystä vastaan.

Kansanedustaja Pia Viitasella on omakohtaista tuntumaa nuoruuteen ja työttömyyteen.

tömästi sitä mieltä, että ko. ratkaisu on "nuorille hyväksi". Sama pätee eduskunnassa.

Nuoret, joiden kanssa olen asiasta keskustellut, eivät pidä esitystä oikeutettuna, kuten arvata saattaa. Nuoret arvostavat koulutusta, mutta eivät halua "koulutuspakon" seurauksena joutua millekään "ylijäämäpaikoille". Koulutuksen on oltava oikeus ja sen kautta on avauduttava mahdollisuuksia tulevaisuudessa päästä kiinni työelämään.

Miten aiot toimia lakiesityksen ratkaisevassa käsittelyssä eduskunnassa? Jos äänestät hallituksen esitystä vastaan, mikä on oma vaihtoehtosi?

Kysymystä työmarkkinatuen ikärajaista pidän hyvin periaatteellisenä. On kyse aikuisiässä olevan nuoren perusturvasta. Näyttää siis siltä, että äänestän sitä vastaan.

Kaiken kaikkiaan epäilen, että tällainen markkamääräisten säästöjen esittäminen tietyiltä momenteilta ilman seurausten punnintaa on hieman harhaanjohtavaa. Tässäkin tapauksessa esimerkiksi toimeentulotukimenot tulevat kasvamaan vaikka työmark-

kinatuesta säästettäisiinkin.

Miten arvioit lainmuutoksen käytännössä vaikuttavan, jos se toteutuu hallituksen esittämässä muodossa?

Siinä käynee samoin, kun aiemminkin. Ei vain alle kaksikymppisten vaan nyt myös alle 25-vuotiaiden osalta. Suurimmat ongelmat ovat liittyneet mm. koulutuspaikkatarjontaan, jossa määrä on kasvanut laadun kustannuksella.

Lisäksi ammatinvalinnan ja oppilaitosten voimavarat ovat puutteellisia ja nuori on joutunut tekemään ratkaisunsa melko vähäisten tukitoimien varassa sekä varsin pienellä miettimisajalla.

Olet Valtion nuorisosiain neuvottelukunnan Nuoran puheenjohtaja. Mitä Nuorasan on asiasta keskusteltu ja mitä nämä keskustelut ovat vaikuttaneet omiin näkemyksiisi?

Säästöjen vastapainoksi vaadimme useita eri toimenpiteitä, kuten lisäpääntöistä koulutuksen laadulliseen kehittämiseen sekä opintososiaalisin etuuksiin.

Nuoran aloitteesta on valtionhallintoon perustettu työryhmä, joka työskentelee ensi vuoden talousarvioon nuorten työttömyyden vähentämiseksi.

Mikä on henkilökohtainen kosketuksesi työttömyyteen?

Olin työttömänä ennen kuin minut valittiin eduskuntaan. Sitä ennen opiskelin Tampereen yliopistossa hallintotieteitä, ja kun valmistuin, jäin työttömäksi. Ainoa työ minkä opiskelun jälkeen sain, oli työllistämistyö Tampereen kaupungin sosiaali- ja terveystoimen kirjanpidossa.

HANNU OITTINEN

Nuoret&pajat on tutkittu

Nuori työtön - itkiä, katsoja vai ratkaisija? Toim. Kari Paakkunainen. Nuorisotutkimus 2000. 1/95. Nuorisotutkimusseura. Tutkimuksia 1/95.

Nuorten työpaja - sosiaalinen peli, palkkatyö vai varasto? Toim. Pia Aaltojärvi ja Kari Paakkunainen. Nuorisotutkimus 2000. 2/95. Nuorisotutkimusseura. Tutkimuksia 2/95.

Rävkään nuorisotutkija **Kari Paakkunaisen** toimittama raportti "Nuori työtön - itkiä, katsoja vai ratkaisija?" koostuu useiden tutkijoiden artikkeleista, joissa nuorisotyöttömyyteen pureudutaan varsin erilaisista näkökulmista kiintoisalla tavalla.

Toinen raportti "Nuorten työpaja - sosiaalinen peli, palkkatyö vai varasto?" puolestaan perustuu **Pia Aalto-**

Nuorten työpajaja tutkinut Kari Paakkunainen vauhdissa Nokian seminaarissa tammikuussa.

järven ja Kari Paakkunaisen tekemien työpajoissa työskentelevien nuorten haastatteluihin.

Työssä oppimista

Nuorten työpajojen määrä on kasvanut viime aikoina nopeassa tahdissa. Raportissa arvioidaan, että nuorten työpajojen on tällä hetkellä runsaat 250. Myös työpajojen toiminta-aikavälit on useissa kunnissa mietitty entistä tarkemmin.

Työpajat ovat haastateltujen nuorten mielestä vastanneet jopa yllättävän hyvin niille asetettuihin haasteisiin. Silti osa haastatelluista nuorista on kokenut työpajat myös ahdistavina ja todellisen palkkatyön arvoa alentavina. He pitävät työpajojen ensisijaisesti työttömien nuorten "varastointina". Nuoret kritisivat myös työpajojen maksaman palkan pienyyttä.

Ei osa turvaverkkoa

Ainakaan vielä työpajoista ei ole muodostunut turvaverkkoa muiden "networkien keskuuteen, joiden avulla etsitään ratkaisuja, toimivaa modulia tai välitystä osana koulu-elämän ja työelämän välistä murrosta, uutta työnjakoa ja koulutusta. Työpajanuorista erottuu Kari Paakkunaisen mukaan joukko, joilla työttömyyden lisäksi on ollut ongelmia myös viranomaisten, alko-

holin ja huumeiden kanssa. Tämä ryhmä on "ulkona" myös työpajan toiminnasta ja siihen kuuluvat koekavat työpajan osin kollektiivisestikin "sosiaalihuoneiksi".

Vain harvoilla haastatelluista työpajanuorista työssä päteminen, oppiminen ja sitä kautta tapahtuva itsensä koettelu laajenee pidemmälle meneväksi yhteiskunnalliseksi pohdiskeluksi. Poliittikkoihin ja poliittikkaan työpajanuoret suhtautuvat kynnisesti, jopa vihameisesti.

Lupausten lunastus

Nuori työtön - itkiä, katsoja vai ratkaisija? raportissa pohditaan nuorisotyöttömyyteen liittyviä ongelmia monelta kantilta tuoreella, kiintoisalla ja kysymyksiä herättävällä tavalla.

"Mielestäni ei ole enää perusteita kysyä, miten nuorten pitäisi ponnistella kelvataksaan yhteiskunnalle. Olisi vihdoin perusteltua kysyä, mitä yhteiskunnan pitäisi tehdä lunastukseen lupauksensa nuorelle sukupuolel". **Timo Kärkkäinen** muistuttaa.

"Hallituksen ja työnantajien vaatimat joustot ovat kaukana siitä todellisuudesta, josta nuoret puhuvat, kun he puhuvat joustavuudesta. Nuorille joustavuus tarkoittaa vapautta valita työaikansa, vapaapäivänsä ja lomansa, korostaa SAK:n nuorten edustaja **Ari Myllyliita**.

Uudet kiistat tilalle?

Uudet yhteiskunnalliset ristiriidat saavat vahvimman ilmaisuksensa nuorten sukupolven keskuudessa, etenkin nuorten kansalaisyhteiskunnassa. Ne eivät kuitenkaan kehittyneet yhteisiksi ilmauksiksi, esimerkiksi työttömien nuorten joukkoliikkeiksi.

Tämä hämmöttömyys liittyy myös siihen, ettei nuoriso enää usko kollektiivisiin eikä "idyllisen utopiisiin" ratkaisutapoihin. **Kari Nyssölä** arvioi, että todellinen sukupolven välinen ristiriita ilmaantuu vasta 10-15 vuoden päästä, jolloin nykyiset suuret ikäluokat siirtyvät työelämän ulkopuolelle ja haluavat turvata elikehityksensä.

Mika Ojakangas muistuttaa, että työttömyys ei ole "vieraantunutta työtä" vaan vieraantumista yhteisöstä. Ojakangan mukaan "valtiollisen yhteistyöantannon" tarkoituksena on korvata työttömälle se yhteisö, jonka kapitalismi on häneltä riistänyt.

MATTI MÄKELÄ

Tampereen nuorille ekopaja

Tampereen kaupungin nuorten työpaja entisessä teollisuuskiinteistössä Santalahdessa ei ole mikään pikkuputiikki. Ei myöskään mikään reservoiti työttömien nuorten siirtämiseksi syrjään "ihmisten silmistä", vaikka tällaisiakin käsitteitä työpajoista on - aiheesta tai aiheesta.

Jo nykyisellään pajassa on liki sata aloituspaikkaa nuorille auto-, metalli- puu- ja tekstiililinjilla. Mikäli laajennus toteutuu kaavailussa muodossa, työpajaan tulee mediaapaja, ekopaja ja lounaskahvila.

Pajan tuotteita myytäisiin keskikaupungilla erillisessä pajakaupassa. Ekopaja ostaisi 5000 kappaletta muovimukeja, jotka pajalla pestäisiin pois heittämisen sijasta, ekopaja korjaisi myös kaiken mahdollisen.

Pajan intoa puhkuvan isännän **Pekka Peltosen** tavoitteena on nousta askel ylöspäin, eli perinteisen työpajan korvata monipuolinen työllistämisyksikkö, joka ohjaisi nuoret räätälöidysti työelämään.

Tältä saa sitä vaadittavaa työkokemusta, joka muualla on niin kiven takana. Kauttamme saatava tutustuminen yrittäjiin on nuorelle merkittävä kilpailuetu kovilla työmarkkinoilla, sanoo Pekka Peltosen.

Laajennus merkittäisi noin 1800 neliöihin puolet lisätulaa, sadan sijasta 150 nuorta kerralla pajoihin sekä tietenkin 10 miljoonan budjetin paisumista liki 15 miljoonaan. Valtio ja EU maksaisivat osansa, joten kaupungin kontolle jäisi kuuden miljoonan satsaus tulevaisuuden toivoihinsa.

Hyvä homma, mutta Peltosella on vielä hihassa jokeri. Olen aikeissa ostaa 80-vuotiaan pappi suutariverstaan. Pappa tulisi myös opettamaan kullannarvoisia taitojaan nuorille sukupolville.

Mari Härkönen on työn ääressä isäntä Pekka Peltosen esitellössä pajasuunnitelmia kansanedustaja Pia Viitaselle, joka lupasi tukea hankkeelle.

Lapua sai 270 mmk sähköyhtiön osakkeistaan

Työllisyyteen ei markkaakaan

Sähkömarkkinoiden "vapauduttua" kunnat ovat kilvan myyneet omistamia osakkeita paikallisista sähköyhtiöstä ruotsalaiselle Vattenfallille.

Lapuan kaupunki sai osakkeistaan huikat 270 miljoonaa markkaa. Jopa luulisi asioiden kohenevan kunnassa ja kipeästi kaivattuja työpaikkojakin syntyvän. Vaan ei. Päinvastoin kauppa tuo kuntaan uusia työttömiä.

- Kun Lapuan Sähkön omistama saha kaupan seurauksena lakkautettiin, uhkaa työttömyys jopa 40-50 sahan työntekijää, kertoo Lapuan työttömien yhdistyksen puheenjohtaja **Tuula Sippola**.

- Työttömien ja ammattiosastojen lähetystö kävi kaupungin johdon puolella kysymässä rahojen kohtaloa ja vaatimassa edes pientä osaa työllisyyteen, yhdistyksen varapuheenjohtaja **Ritva Valli** jatkaa.

Enempiä perustelematta kaupungin johto ilmoitti, että rahat käytetään lainojen maksuun, ruotsalaisten obligatioiden oston ja rahastointiin.

Vastaus ei kelpaa työttömille, joiden mielestä jo yksi prosentti osakkeiden myyntihinnasta saisi ihmeitä aikaan. Eikä suinkaan kunnallistalouden tappioksi.

- Jokainen työllistetty työtön panee rahan kiertämään kotikunnassaan.

Uusien veronmaksajien lisäksi tulee uusia kuluttajia ja palvelujen käyttäjiä. Kipeimmin uusia työpaikkoja tarvittaisiin terveydenhuollossa, joissa niin hoitajat kuin potilaat näntyvät säästöjen seurauksena, Tuula Sippola jatkaa.

Työttömien johtonaiset muistuttavat, että tuoreiden tilastojen mukaan Lapualla on hiukan yli tuhat työtöntä eli 16,7 prosenttia työvoimasta. Talvella vastaava luku on noin 18 prosenttia.

Olisiko kunnanjohtolla prosentti-liikkeen paikka?

HANNU OITTINEN

TVY:n uusi nuorisovastaava Tuula Huhtakoski Nuorten ja vallan välillä on kuilu

Valtaapitävien ajattelu ja sitä seuraavat teot eivät ota huomioon työtöntä ihmisenä, vaan harmaana massana. Erityisesti tämä koskee nuoria työttömiä, joiden eduista ja elinoloista nipistetään kaikkein herkimmin.

Eriolaiset pakot, leimaaminen ja syyllistämisen eivät auta kansakunnan toivojen selviytymistä työelämän ja yhteiskunnallisen vastuunkannon kynnyksellä. Patistaakin vois jos olisi mihin patistaa, mutta kun ei.

- Kun koulutuksesta tehdään pakko, mennään vanhaan "neuvostoyhteiskuntaan". Samaan aikaan kuitenkin estetään työttömien omaehtoinen opiskelu, jopa vapaaehtoistyö, Tuula Huhtakoski sanoo.

Hän toteaa, ettei kestävä elämää

Tuula Huhtakoski Peräseinäjoelta on TVY:n hallituksen jäsen ja nuorisovastaava.

rakenneta työmarkkinatuella, toimeentulotuella tai markkinakorkoisella opintolainalla. Muita vaihtoehtoja ei isolle osalle nuoria kuitenkaan juuri ole tarjolla.

- Ennen oli mahdollista mennä vanhempien sukupolvien oppiin. Nyt tämä vaihtoehto on suljettu pois, vaikka se olisi periaatteessa mahdollista nykyisinkin.

Tuula Huhtakoski muistuttaa, etteivät kaikki kouluun haluttomat ole laiskoja. Yhdet ovat hulluina konseisiin, toiset musiikkiin tai liikuntaan. Jos omakohtaista kiinnostusta arvostettaisiin työnä ja se tarjoaisi mahdollisuuden toimeentuloon, avaisi tämä yhden ratkaisun nuorisotyöttömyyden ongelmaan.

Pitkäaikaistyöttömille erityistoimia Vaasan läänissä

Vaasan läänin liki 10000 työttömästä kaksi kolmasosaa on ollut työttömänä parisen vuotta. Vajalla 3000:lla on kulunut viisi vuotta siitä kun he ovat viimeksi olleet vapaille työmarkkinoilla "oikeissa töissä".

Vaasan työvoimapiiri on ryhtynyt toimiin ison ongelman ratkaisemiseksi. Työvoimapiirin päällikkö **Raimo Harjusen** mukaan rakenteelliseksi jämhäntänyt ongelmaa ei rat-

kaista talouskasvulla.

Piirissä on selvitetty jokaisen pitkäaikaistyöttömän työllistymisen esteet, joten Harjusen arvio perustuu tutkittuun tietoon. Tutkimuksen mukaan Vaasan läänin työtön on useimmiten työikäinen ja -haluinen, useimmiten vain peruskoulun käynyt teollisuus- tai palvelualoilla työskennellyt mies.

Vaasan työvoimapiirissä laaditaan

jokaiselle pitkäaikaistyöttömälle oma työllistymissuunnitelma koulutuksen ja tukityön avulla. Harjusen mukaan "massakoulutuksella tai työmarkkinasopimuksella ei tätä ratkaista". Läänin kunnissa on syntynyt uusia yhteistyön muotoja, mm. Vetein kumppanuusyhdistys, jossa kaikki kunnalliset voivat olla mukana.

Kiitorata elämään Gate Way

Lapuan hiippakunnan diakoniatyö on toteutanut kirkossamme ura uurtavan hankkeen työttömien parissa. Syksyllä 1993 eräät työttömien yhdistysten vapaaehtoiset työntekijät kääntyivät hiippakunnan puoleen toivoen tukea omalle työelleen sekä työttömien yhdistyksille.

Seuraavina vuosina toteutettiin ryhmien vetäjille koulutuspäiviä ja seurakunnille työttömyystyön ideointipäiviä. Hiippakunta palkkasi **Pentti Kaunisharjun** Seinäjoelta projektityöntekijäksi toimimaan yhdysheikkilönä hiippakunnan, seurakuntien ja työttömien kanssa.

Työn tuloksena perustettiin useita työttömien yhdistyksiä hiippakuntamme alueella ja yhteistyö yhdistysten ja paikallisten seurakuntien välillä lujiutui. Kirkon diakonia- ja yhteiskuntatyön keskuksen sihteeri **Ilkka Sipiläinen** totesi, että Lapuan hiippakunta kulkee aurana kirkossamme työttömyystyössä.

Vuonna 1995 käynnistettiin yhteistyössä Vaasan, Keski-Suomen ja Hämeen läänien nuorisotoimen ja työvoimapiirien, sekä valtakunnallisten nuorisokeskusten kanssa yhteistyöhanke työttömien nuorten olojen parantamiseksi hiippakunnan alueella.

KDYK:n johtamassa kirkon työttömyysprojektissa keskeisiä tavoitealueita ovat nuorisotyöttömyys, pitkäaikaistyöttömyys, työn menetit,

ihmisoikeuksien seuranta, ympäristö ja työ, sekä kirkon oma työttömyys.

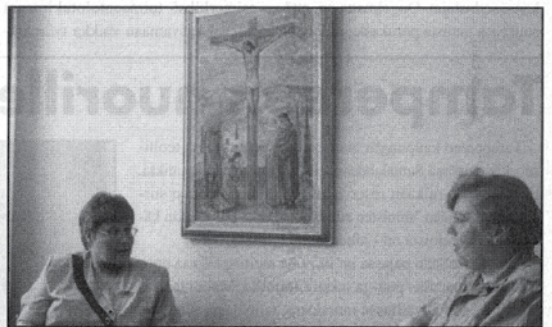
Nuorten työttömyys on eräs yhteiskuntamme historian vakavimpia ongelmia. Nuoret joutuvat tulevaisuutta rakentaessaan huomaamaan, että ns. pysyviä työpaikkoja on entistä vähemmän ja heidän on opeteltava elämään jatkuvan muutoksen keskellä.

Työttömyystyön projekti nuorten ja nuorten aikuisten parissa on Gate way -projekti, jonka Lapuan hiippakunta käynnistää elokuun alusta. Gate way tarkoittaa kiitorataa, tukevaa alustaa, josta voi vauhdin otettuaan ponnistaa eteenpäin ja ylöspäin. Gate way tarkoittaa myös kulkuporttia, selvää kohdetta, jonka kautta siirrytään seuraavaan pisteeseen.

Keskusteluissa eri tahojen kanssa on käynyt selväksi, että nuoria työttömiä on vaikea koota järjestettyyn, usein aikuisten ehdoilla toimiviin tukimuotoihin. Hiippakunta palkkaa työntekijän toimimaan suoraan työtöillä olevien nuorten pariin, ns. kentällä. Työ olisi siis etsivää ja ohjaavaa.

On arvioitu, että nuorten työttömyys ei hellittäisi moneen vuoteen. Vasta suurten ikäluokkien siirtymässä eläkkeelle uuden vuosituhannen puolella on näköpiirissä seuraava täys-työllisyyden aika, jos silloinkaan. Muutos on pysyvä.

"Ettei kasvaisi uusi työttömien sukupolvi"

Kirkon Hilikka Mäkelä (vas) ja työttömien Tuula Huhtakoski arvioivat tähänastisen yhteistyön ja erityisesti alkavan gate way -projektin merkittävää haastetta uutta voimaa molempien tahojen työlle.

Lapuan hiippakunnan ja Pohjanmaan työttömien yhdistysten kaksi keskeistä henkilöä kirkon ja työttömien yhteistyössä diakoniasihtööri Hilikka Mäkelä ja työtön merkonomi Tuula Huhtakoski.

-Veikkaan tämän tekeillä olevan Gate way -projektin olevan yhteistyömme ydinkohtia. Kysehän on elämännotteen uudelleen saavuttamisesta, Tuula Huhtakoski arvioi.

Hänen oma työttömyyskokemukseensa vahvistaa arvion. Tuulan jäätyä työttömäksi hänen tuolloin 3 ja 4 vuotiait lapsensa patistivat äitää sanomalla "tee jotain, sinä olet aivan madoton".

Hilikka Mäkelä päätyy samoihin ar-

vioihin oman työnsä näkökulmasta.

- Nyt ollaan kirkon diakoniatyön ydinkysymyksissä mene,ällä mukaan sinne minne muut eivät mene. Vain Hilikka Mäkelä ja työtön merkonomi Tuula Huhtakoski.

Tuula Huhtakoski sanoo, että tämän tasoinen ja laajuinen yhteistyö kirkon kanssa tuo työttömien yhdistyksille lisää arvontantaa, joka puolestaan antaa toimintaan uusia voimavaroja.

Työttömien yhdysheikkilöinä ovat Pohjanmaalla Tuula Huhtakoski Peräseinäjoelta ja Keski-Suomessa Tapijo Salomaa Äänekoskelta.

Tommi Mäkelä Kokkolasta on väliinpuodotettu Mieluummin töitä kuin almuja

Kokkolalainen, 20-vuotias **Tommi Mäkelä** on yksi niistä, joita työttömyysturvavauhdistus koskettaisi kaikista rajuimmmin. Ammattia vailla oleva nuori mies ei ole armeijan eikä ammattikoulun jälkeen saanut mitään työpaikkaa.

- Kävin kaksi vuotta ammattikoulun leipurilinjaa, mutta muutama arvovana jäi puuttumaan.

Nuorta miestä moinea selvästi harmittaa, mutta meneminen takaisin ammattikouluun vuodeksi ei sekään järin innosta. Tai innostaisi, jos työpaikka olisi tiedossa.

- Selviytyäkseen pitäisi ottaa lisää lainaa, mutta millä maksat ne takaisin. Vanhojen lainojen maksamisessakin on jo tekeminen.

Tällä hetkellä kotonaan asuva nuori mies saa peruspäivärahaa 70,80 markkaa päivää kohden. Vuoden-

vaihteen jälkeen hän ei saisi sitäkään eli ei yhtään mitään.

- Silloin ei ilmeisesti auta muu kuin kävellä sossun luokulle kerjuulle.

Sossun luokulla hän ei ole käynyt vielä kuin kerran elämässään eli hakkiensa armeijan jälkeen kotiuttamisrahan.

Mieluummin kuin almuja hän ottaisi sen sijaan vastaan työpaikan. Hän olisi valmis menemään työllistämistuellaikin töihin, jos vain pääsisi.

- Sitäkin olen kokeillut, mutta huonolla menestyksellä.

Joutilana olon täyttää toki mieluista harrastus - kalastus. Hyvä puoli tässä työttömyydessä on se, että nyt voi olla yötin kalassa, naurahtaa Tommi.

PETTERI SNELLMAN

Mieluummin tekisin töitä, kuin lorvisin, sanoo nuori mies Tommi Mäkelä.

Kokkolan työttömät elävät etsikkoaikaa

Jorma Ojalaa (vas) ja Olavi Vakkuria ei muutto vanhasta puutalosta niinkään huoleta. Kunhan vain löydämme sopivat ja asianmukaiset toimitilat, he painottavat.

Vireätä nousukautta elelevä Kokkolan Työttömät on tällä hetkellä todellisen pulman edessä. Mistä löytäät toimitilat alati paisuvalle toiminnalle?

Tähän asti on nimittäin pidetty majaa Kokkolan kaupungin omistamassa vanhassa päiväkodissa, mutta kaupunki on irtisanonut vuokrasopimuksen syystä, että se tarvitsee tilat jälleen päiväkotitoimintaan. Tarpeen aiheutti vuoden vaihteessa voimaan tullut uusi päivähoitolaki.

Elokuun alussa yhdistyksen olisi muutettava, mutta sopivaa tilaa ei ole löytynyt. Kissojen ja koirien kanssa olemme hakeneet, mutta vaikeata on, tuskailee yhdistyksen puheenjohtaja **Jorma Ojala**.

Kiireellisestä aikataulusta huolimatta Jorma Ojala ja yhdistyksen varapuheenjohtaja **Olavi Vakkuri** suhtautuvat tyynesti tilanteeseen. Tuskin olemme sentään kimpsumenneet kampsuinemme pihalla elokuun alussa, uskoo Jorma.

Tähän mennessä on noussut esille pari varteenotettavaa vaihtoehtoa, joista toinen on seurakunnan omistama vanha kiinteistö niin sanotussa Vanhassa kaupungissa. Ongelmana on se, että kiinteistössä pitäisi tehdä perusteellinen remontti.

- Tähän mennessä sille ei ole

maksajaa löytynyt.

Kunnostamista kaipaavat etenkin keittiötilat, jotka ovat hyvin alkeelliset. Toimiva ja asianmukainen keittiö on meille A ja O, painottaa Jorma. Ruokailutoimintamme on nimittäin paisunut kuin pullataikina ja tehnee sitä edelleen.

Sen lisäksi kaivattaisiin tilaa niin puu- kuin käsitöille sekä suunnitteilla olevalle atk-pajalle. Tietenkin tarvitaan myös kokoomistilaa sekä yhteistä tilaa, sanovat niin Jorma kuin Olavikin.

Toiminnan suunnittelun on tehnyt vaikeaksi sen, että on jouduttu elämään melkein päivä kerrallaan. Tiloista ei tähän mennessä ole koskaan ollut mitään varmuutta, toteaa Jorma.

Nyt pyritään sen sijaan pitempikäiseen vuokrasopimukseen, joka takaisi sen, ettei tarvitsisi heti ryhtyä etsimään uutta. Toiminnanohjaajamme työenergia on viime kuukausina mennyt siihen, että uusia tiloja on etsitty ja rahoja hankittu, pahoittelee Jorma.

Tukea toimintaan

Hän peräänkuuluttaakin valtiolta suurempaa panosta yhdistysten toimintaan, kuten omatoimisuusavustukseen. Vaasan läänissä oli tänä vuonna jaossa noin 700 000 markkaa,

joka yhdistystä kohden ei tee kovinkaan suurta summaa.

- Kun sen jakaa 23:lla, ei se tee kuin noin 30 000 markkaa yhdistystä kohden. Se ei ole paljon kun ottaa huomioon, että yhdistykset tekevät hyvin paljon sitä sosiaalista työtä, jonka jonkun muun pitäisi tehdä, ellei näitä yhdistyksiä olisi.

Yhdistyksen aktiiveina sen enempää Jorma kuin Olavi ei kuitenkaan halua ruikuttaa. He kokevat tekevänsä työn tärkeäksi ja haluavat tehdä sitä edelleen.

Mieluummin he toki näkisivät, että yhdistys voitaisiin lakkauttaa tarpeettomana, mutta siihen tuskin on mitään mahdollisuuksia tämän vuosituhannen puolella. Se nimittäin edellyttäisi, että työllisyystilanne paransi huomattavasti eli että työttömyys vähintään puolittuisi.

- Suuren ikäluokkien pitää ainakin poistua työmarkkinoilta ennen kuin yhdistyksiä voidaan purkaa, sanoo Jorma.

- Ei ehkä sentään kokonaan, vaan ne voitaisiin ehkä liittää pienempi-
muotoisina johonkin muuhun, toteaa puolestaan Olavi.

Tähän yhtyy myös Jorma.

PETTERI SNELLMAN

AgriAntti

MAASELITUNÄYTTELY

KESÄN SUURIN PERHETAPAHTUMA KOKKOLASSA 2.-4.8.1996

AgriAntti on unohtamaton elämyskylä, makuja ja hyviä kauppoja sekä tietoa ja viihdettä koko perheelle.

AgriAntissa on toimintaa vauvasta vaariin. Lapsille kotieläimiä, äideille vinkkejä keitteluun ja puutarhaan ja miehler eivät olisi miehiä etteivät he innostuisi teknikkasta tai kilpailusta.

AgriAnttiin tulee kaikki - tule sinäkin!

Avoimna joka päivä klo 10 - 18

TYÖTTÖMIEN FESTIVAALIT JA PUISTOTAPAHTUMA

KOKKOLASSA PERJANTAINA 2.8. 1996

Alustava ohjelma:

klo 12.00 **Onko Uuden-Seelannin tie myös Suomen tie?**
Seminaariin lupautuneet: sosiaali- ja terveysministeri **Sinikka Mönkäre** puheenjohtaja **Esko Aho** SAK:n integraatioyksikön johtaja **Markku Jääskeläinen** toimittaja **Ilkka Saari**

klo 18.00 **Suuri puistotapahtuma**
* paljon erilaista ohjelmaa, tanssia

KAIKKI TAPAHTUMAT LÄNSIPUISTON JA VIEREISEN KOULUN ALUEELLA.

TERVETULLOA!

14.6. - 1.9.1996

MUUKALAISSA ARKTISSA
Ultima Thule ja moderni aika
Ilya Kabakov & Pavel Pepperstein:
tilateos "Tennisottelu"

4.8. - 1.9.1996

TULIVUORI
Näyttely vedestä, tulesta ja muista perustarpeista
Näyttelypaikkana Porin vesitorni
(Avoimna ke-su 12-18)

PORIN TAIDEMUSEO
Eteläranta 28100 Porin.
Avoimna ti-su 11-18, ke 11-20
Tiedustelut puh 939-6211081
fax 939-6211091

Työttömätkin surffailemaan internet-aalloille

Ensin tietotekniikan kuuluisia Kotkan suunnalta, eli me olemme saaneet kivasti avustusta tietotekniikan saralla mm. Raha-automaattiyhdistykseltä sekä kaupungilta.

Toimistossamme on uusi Pentium-prosessorilla varustettu tietokone, sekä nopea tietoliikenneyhteys sähköpostilla ja internet-ohjelmistolla varustettuna.

Kotkan kaupunki haluaa ylläpitää imagoa modernista tietotekniikkaa hyödyntävästä kaupungista ja yhdistyksen tukeminen tällä tavalla on hyvä esimerkki tästä.

Toimiston sijainti sosiaalitoimiston vieressä mahdollisti tietokoneen liittämisen kaupungin atk-verkkoon, ja vieläpä niin edullisesti, että tietoliikennekuluja yhdistykselle verkkoon liittymisestä ei aiheutunut muuta kuin verkkokortin hankintakulut. Käyttö on ilmaista.

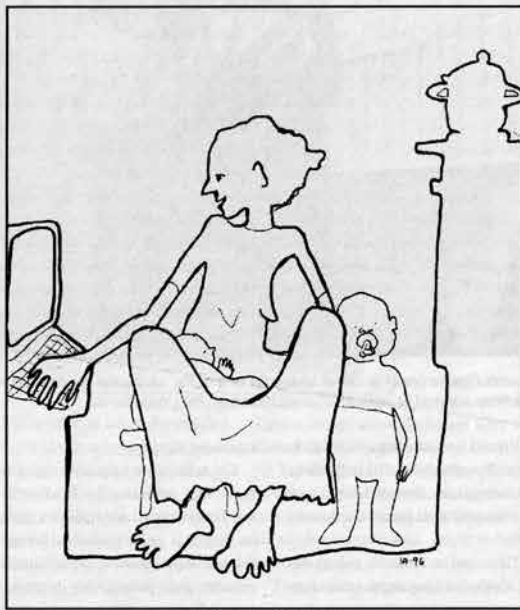
Sähköposti kaikille yhdistyksille

Tavoitteenamme on totta kai, että mahdollisimman moni yhdistys saisi sähköpostin käyttöönsä. Mitä useammalla on sähköpostiosoite, sitä paremmin sitä voi hyödyntää.

Monilla organisaatioilla joiden kanssa työttömien yhdistykset tekevät yhteistyötä on nykyisin sähköpostiosoitteet. Mm. työvoimahallinnon henkilöillä ja kaupunkien ja kuntien päättäjillä sekä poliitikoilla on sähköpostitunnukset.

Tehokas tapa käyttää sähköpostia on esimerkiksi siten, että ehdotusta tai muuta asiakirjaa voi lähettää yhdistysten välillä edestakaisin aina kun on tehty uusia parannusehdotelmia. Siten voi soittaa myös perään ja keskustella edellisestä päivästä lähetetyn sähköpostin pohjalta, mikä vähentää selittelyn tarvetta puhelimessa.

Sähköposti kulkee Suomen sisällä tyypillisesti noin minuutissa vastaanottajalle, joten viestejä on mahdollista vaihtaa useita saman päivän aikana. Sähköposti-ohjelmat ovat nykyisin erittäin helppokäyttöisiä ja parin tunnin pikakurssilla aivan kuka

PIirros: IA SAVOLAINEN

tahansa oppii sitä käyttämään.

Laajemman keskustelufoorumin synnyttäminen on myös helppoa kaikkien sähköpostitunnusten omaavien yhdistysten kesken. On helppoa tehdä lähetyslistia, jossa on vaikka kymmeniä viestin vastaanottajia eripuolilla Suomea tai maailmaa.

Hintavertailu kannattaa, koska halvin tarjous voi olla jopa puolet kalleimmasta. Myös laitteitoimittajien palveluissa on huomattavia eroja, mikä aikaa myöten on myös kustannuskysymys.

Henkilön tai yhdistyksen todelliset kustannukset olisivat n. 150 - 170 mk/kk yhteystyypistä ja paikallispuhelun kalleudesta riippuen noin 15 minuutin päivittäisellä yhteysajalla.

Internetin käyttöä halvemalla

Kirjastoihin on tullut eri puolilla Suomea internet-päätteitä joita pääsee ilmaiseksi käyttämään. Tämä on ehdottomasti suositeltava tapa tutustua internetiin.

Sähköpostia kirjastoissa ei voi kokeilla, jos ei ole omaa sähköpostiosoitetta. Jos sähköpostiosoite on, voi sähköpostia lukea ja lähettää kirjastossa ilman puhelinkuluja.

Internet-päätteillä useimmat selailtavat www-sivuja, ja ensimmäiset satunnaiset kokeilut ovat usein päämäärätöntä surffaamista, mutta niistä on hyötystä usein sillä tavalla että kun löytää haukusta internetistä, niin tekniikkaan ja ohjelmiin liittyvät ennakkoluulot ja pelot karisevat pois.

Jos ei ole kiinnostunut kuvista, videoista ja äänestä, vaan haluaa suuntautua enemmän tiedon hankintaan, niin vanhemmallakin tietokoneella ja modeemilla tulee toimeen.

Olen käyttänyt 2400 bittia sekunnissa nopeuksista modeemia, mikä on todella hidas nykymittapuun mukaan. Mielestäni tekstipohjaisena yhteyden käyttömukavuus on sähköpostikäytössä hitaallakin modeemilla käyttökelpoinen ja www-sivujen selailukin onnistuu lynx-ohjelmalla.

Nykyiset UNIX-ohjelmat ovat

helppoja käyttää tällaisella päätehteydellä. Päätehtyö ei ole kaikilla Internet-yhteyden tarjoajilla mahdollista, mutta useimmilla kyllä.

Päätehtyö tarkoittaa sitä että omalla tietokoneella ei toimi internet-ohjelmia, vaan tavanomainen tietoliikenneohjelma, joita on olemassa ilmeisesti Internet-ohjelmia "kauko-käytetään" eli ne toimivat yhteyden tarjoajan "keskustietokoneella" mikä on useimmiten UNIX-kone.

Sovellukset ovat tekstinäyttöohjelmia, ilman kuvia. Kuvat pystyy halluuttaessa "imuroimaan" ja katselmaan yhteyden jälkeen kuvankatseluohjelmalla, mutta "online-kuvienkatselu" ei onnistu.

Työpaikkoja internetistä?

Suomen työvoimahallinnon omilta www-sivuilta löytyy muuten kiitettävä määrä linkkejä internetin työpaikkailmoituksiin. Työvoimatoimistoista ei vain saa niitä koskevia tietoja, joten henkilö, joka ei internetiä käytä jää valitettavasti näiden mahdollisuuksien ulkopuolelle.

Niille työttömille jotka käyttävät internetiä: vilkkaakaapa työvoimahallinnon sivua osoitteessa: <http://www.mol.fi/>. Kannattaa etsiä myös linkeistä, joissa mainitaan "akateemisten rekrytointipalvelut" ja "valmistumisvaiheessa oleville akateemisille", vaikka ei olisikaan akateeminen.

Arvatkaapa muuten mistä aiheesta internetistä löytyy helpoiten tietoa? No tietysti internetistä itsestään ja siihen liittyvistä ohjelmista ja muusta atk-alasta. Onhan internet atk-friikin paratiisi.

Esa Silvennoinen

Tietoverkko projekti
EKYT ry / Etelä-Kymen Työttömät
c/o Karhulan sos.tsto
Karhulantie 23
48600 KARHULA
toimisto: puh. 952 - 65394
sähköposti: ekyt.kotka@kotka.fi

Kysely

Haluaisin tämän jutun yhteydessä tehdä myös kyselyn TVY:n jäsenjärjestöjen piirissä toimistojen tietoliikennevalmiuksista ja toimistojen atk-laitteistoista.

Kyselyn tuloksista on myöhemmin kaikkien halukkaiden mahdollisuus saada yhteenveto. Toivon että mahdollisimman moni jäsenjärjestö lähettää tällaisen vapaamuotoisen esittelyn EKYT ry:n osoitteeseen, joka mainitaan jutun ohessa.

Olkaa hyvät ja mainitkaa seuraavia asioita:

Onko toimistolla / yhteyshenkilöllä sähköpostiosoite

- mikä: _____
Onko sähköpostiosoitteen hankkiminen: _____
- näköpiirissä/ei ole tämän vuoden aikana _____

- kiinnostavaa asiaa, mutta yhdistyksellä ei ole tietoa _____
- melko ajankohtaista ts. suunnitellamme yhteyden hankkimista tämän vuoden aikana _____

- tulossa lähiaikoina _____
Onko tietokoneen hankkiminen: _____
- näköpiirissä/ei ole tämän vuoden aikana _____

- kiinnostavaa asiaa, mutta yhdistyksellä ei ole tietoa _____
- melko ajankohtaista ts. suunnitellamme tietokoneen hankkimista tämän vuoden aikana _____

- tulossa lähiaikoina _____
Minkälainen tietokonelaitteisto toimistolla on: _____

- merkki: _____
- malli: _____
- modeemi: _____
- nopeus/bittit: _____
- verkkokortti: _____
- fax: _____

Millaisia laitteita on suunnitelmassa hankkia vuoden 1996 aikana: _____

Oulun työttömällä on internet-yhteys

OTA ry Oulussa on liittynyt tähän kevään aikana internetin käyttäjäksi ja alustavat kokemukset ovat erittäin hyvät. Olemme OTA:ssa käyttäneet internet-yhteyttä tutkiessamme Oulun kaupungin eri hallintoalojen esityslistoja/pöytäkirjoja, valtiovallan päätöksiä/lakialoitteita, avoimia työpaikkoja sekä kuntasivuja. Olemme OTA:ssa ajan tasalla seurassamme päätöksentekoa eri aloilla, koska tiedot internetin kautta ovat saatavilla reaaliajassa.

Internet-yhteys Suomessa on mahdollista liittymällä johonkin palvelutarjoajaan mm. TELE, EUnet, Funet ja puhelin yhdistykset. Palvelutarjoajat välittävät yhteyksiä toistensa verk-

Oulun työttömällä on pitkään ollut atk käytössä, nyt myös internet. Oululaiset suosittelivat.

koihin kotimaassa sekä kansainvälisiin tietoverkkoihin. Se, minkä palvelutarjoajan kautta kannattaa liittyä, on lähinnä hintakysymys

Internetiin pääsemiseen edellyttää, että käyttäjällä on oikeus käyttää jotakin internet-verkkoon liitettyä konetta (palvelinta). Liittymisen yhteydessä kullekin käyttäjälle annetaan käyttäjätunnus, joka mahdollistaa liittymän käytön.

Internetin keskeisimmät tarjonnat ovat WWW, sähköposti ja uutis/keskusteluryhmät. WWW eli World Wide Web on järjestelmä, joka koostuu palvelinkoneista, joihin on koottu dokumentteja sisältäen tekstiä, kuvaa, ääntä ja tarvittaessa viittauksia

muihin dokumentteihin. Alkuvaiheessa kannattaa tutustua WWW tarjoamiin palveluihin, koska se on helppoin tapa tutustua internetin salaisuuksiin.

Sähköposti on nopea tapa pitää yhteyksiä eri ryhmien kesken verrattuna mm. puheluihin/kirjeisiin. Kustannukset huomattavasti pienemmät ja lisäksi dokumentit (tekstit/kuvat) ovat tallennettavissa kunkin käyttäjän koneelle ja tarvittaessa tulostettavissa.

Uutis/keskusteluryhmät ovat internetissä kasvava joukko aihepiireittäin, joihin jokainen internetin käyttäjä voi osallistua halutessaan.

Internet on yhteenliitettyjen tieto-

koneiden verkko, johon pääsemiseksi tarvitaan tietokone, modeemi, tietoliikenneohjelma ja sopimus käyttää jotakin internet-verkkoon liitettyä konetta (palvelinta).

TVY:n hallituksen tulee ottaa mahdollisimman pian käsitellyn liittymisen internetiin ja varsinkin sitä kautta sähköpostioikeuden hankkimiseen, jolloin päästäisiin eroon A4-saasteesta. TVY:lle hankitun skannerin avulla voidaan myöskin hallituksen kokouksen pöytäkirjan liitteet sähköpostin kautta välittää niitä tarvitsevien käyttöön.

Jorma Aho
OTA ry Oulu

Ompu hoitaa Oulussa

Oulun työttömät ovat saaneet oman terveyspisteen, jossa he voivat käydä hoidattamassa vauvojaan, mittaauttamassa verenpainettaan tai vaikkapa purkamassa huoliaan.

STTK:n alaisen Suomen Terveystieteidenhoitajaliiton jäsenet **Elsi Kylli** ja **Terttu Harju** ovat STTK:n Oulun aluetuimikunnan aloitteesta perustaneet Oulun työttömille ilmaisen terveyspisteen. Työttömien terveyspiste toimii Oulussa Rautatiekatu 1:ssä työttömien omissa monitoimintakeskuksissa.

Terveyspiste Ompu ei holhoa ja pajaa työttömiä, vaan motivoi häntä pitämään huolta omasta terveydestään ja sekä innostaa hakeutumaan aktiivisesti työmarkkinoille.

Kohderyhmiä ovat pitkäaikaisesti työttömät, syrjäytymisvaarassa olevat, omaehtoisesti vastaanotolle hakeutu-

vat sekä projektista terveyspisteeseen ohjatut työttömät. Vastaanotolla tarjotaan työttömille ilmaista terveyden huoltoa. Vastaanotto toiminta on korvaavaa palvelua sekä työ- että opiskelijaterveydenhuollon piiristä poistuneille työttömille, joita Oulun kaupungissa on noin 12 000.

Terveyspisteessä järjestetään terveysneuvontaa: pienryhmiä, asiantuntijaluentoja, keskustelutilaisuuksia sekä muita työttömän hyvinvointia ylläpitäviä toimintamuotoja.

Pitkäaikaisesti työttömille tehdään kokonaisvaltaisia terveystarkastuksia, joihin lähetetään kutsu työvoimatoimiston kautta. Tarkastuksessa tarkoitetaan sekä asiakkaan fyysinen, psyykinen että sosiaalinen tilanne. Asiakkaan halutessa suunnitellaan yhdessä sopiva jatko-ohjelma, lisäksi asiakkaan läheiset voivat ottaa tar-

vittaessa yhteyttä. Työttömällä on usein melko korkea kynnys hakeutua yleisten terveyspalvelujen piiriin, ja opiskelija- ja työterveyshuollon palvelut eivät häntä enää koske. Asiakkaiden kokemukset terveyspisteen tarpeellisuudesta ovat olleet myönteisiä.

Myös muualla maassamme toimivista työttömien terveyspisteistä saadut kokemukset osoittavat kiistatta, että työttömät tarvitsevat henkilökohtaista ohjausta ja neuvontaa omaan elämäntilanteeseensa ja terveytensä liittyvissä asioissaan.

Rautatiekadulla sijaitsevalle työttömien vastaanotolle voi varata ajan maanantaista perjantaihin kello 9-15, puhelimesta 311 5430. Ilman ajanvarausta vastaanotolle pääsee maanantaista perjantaihin kello 9-11.

Sankariäitinkin väsy

Eeva Jokinen: Väsynyt äiti - äitien omaelämäkerrallisia esityksiä. Väitöskirja. Gaudeamus 1996. Hinta 148 mk.

Pienten lasten äidit eivät yleensä jaksa tehdä väitöskirjoja – saati ehdi lukea niitä. Sitä paitsi heitä kiinnostavat tiedemaailmassa aiemmin toisarvoisiksi leimatut elämäntilanteet ja aiheet eli NAISEN ARKI.

Osaksi juuri aiheen tuttuuden vuoksi Eeva Jokisen väitöskirja on riemastuttava ja juonikas ja oppinnyttävyksi harvinaisen ystävällinen lukijaa ajatellen. Väsynyt äiti ahmii sitä ja pysyy hereillä. Innostuapa mahdollisesti itsekin kirjoittamaan ja näin estää itseään hukkumasta, kun yhteys omiin emootioihin löytyy.

Tällaista kiinnittämisen muotoa voi suosittelaa työttömillekin, eli kirjoita jo se runo tai ajatus, josta kirja vaikka ei olekaan Tommy Taberman! Sitä paitsi joku voi joskus tarvita sitä omaan tutkimustaan varten – jopa sinä itse. Tiede uudistuu. Tiesitkö, että Kansallisarkistoon voi varastoida mattimeikäistenkin tekstejä?

Kirjan juoni on siis väsyminen, ei sen takana olevat syyt ja selitykset. Katse kiinnittyy suoraan väsymiseen ja sen kautta sankariäidistä heikkoon äitiin, jossa kyllin hyvä äiti-teemakin syyllistää, ja ajaa dikotomiaan hyvä äiti – paha äiti. Naisen tarve kun on olla niin hyvä äiti kuin

jaksa ja kykenee. Mitä muuten tapahtuisi, jos väsymys suotaisiin vauvavaiheen jälkeenkin vanhemmille, joita ahdistaa rytmiristiriita kodin, työn ja vanhemmuuden välillä? Ja entä työttömien vanhempien väsymys – väsymys siitä, kun rytmi ei muutu?

Kuitenkin juuri työttöntyä äitiä rangaistaan antamalla hänen lapsilleen vain puolipäivähoitopaikka – laista huolimatta. Itse koin juuri tämän vuoksi ahdistusta jäädessäni taas työttömäksi ja paikalleen nauhituksi. Keksin kyllä nopeasti kiinnittävän ympäristön eli opiskelevan äidin roolin. Enää ei väsyttä.

Eeva Jokisen väitöskirja on niin avoin ja tutkittavien ja lukijoiden tunteille tilaa antava, että sen lukemisen voi kokea terapeuttisena kokemuksena, jossa vahvistuu pitämäänsä puoliaan: "...myös aikuiset tarvitsevat kiinnittävää ympäristöä. Monissa tapauksissa tämä on edelleen tarvetta tulla pidetyksi ja hyväilyiksi ja kaikissa tapauksissa toivetta tulla toisen hyväksymäksi ja tunnustamaksi."

Feministinä ja naistutkijana Eeva Jokinen on yllättävän epäasenteellinen – vai johtuuko ajatus mielikuvistamme feminismistä? Hän antaa naisten myös jäädä kotiin ja palata sinne. Palkkatyö ei ole normi.

Työttömien omaa terveydenhuoltoa alkaa olla ympäri maata. Toiminta on joko läysin itsenäistä tai yhteistyössä terveyskeskuksen ja työterveyshuollon kanssa. Kuvamme on Tampereen toiminnan alkuvaiheista.

KILJAVAN OPISTO

Aktiivisen aikuisen opiskelupaikka.

— Syksyllä 1996 alkavat linjat, vaihtoehto työttömyydelle. —

EUROKOULUTUSLINJA
16.9.1996 - 16.5.1997

Kansainvälistyvään maailmaan, integroitua Eurooppaan ja Suomeen liittyvää valmentavaa koulutusta: 15 ov Eurooppa-opinnot, henkilökohtaiset- ja kulttuurienväliset viestintätarvikkeet, tietokoneen ajokortti (A-kortti), tietotekniikka kansainvälisessä toimintaympäristössä, kielioinnot, opiskelu ja työskentely ulkomailla...

TYÖSUOJELUN AMMATILLINEN JATKOLINJA
26.8.1996 - 16.12.1996

Lisää ammatillista pätevyyttä modernin työpaikan henkilöstölle: työympäristön ja tuottavuuden kehittäminen, laatujärjestelmät, EU:n järjestelmät ja vaikutukset työsuojeluun ja ympäristönsuojeluun, terveyden yhteiskunnalliset aspektit, projektityöt eri aloilla... Opetus on ammatillisella linjalla makutonta.

TIETOTEKNIIKAN JATKOLINJA
2.9.1996 - 31.1.1997

Ammatillisen osaamisen terävöittäminen: työn, työprosessien ja tietojärjestelmien kehittäminen, työn sosiologia ja johtaminen, mikro tietokoneet ja niiden käyttö ja hyödyntäminen, opastajavalmiudet, ohjelmointi, tietoliikenne, informaatiikka... tulevaisuuden taitojat Opetus on ammatillisella linjalla makutonta.

YHTEISKUNNALLINEN LINJA (VUOSIKURSSI)
23.9.1996 - 23.5.1997

Työelämän, ammatillisuudsiisliikkeen ja yhteiskunnan muutosten tarkastelua ja analysointia, avoimen yliopiston oppiaineita, taloutta ja valtio-opia, henkilökohtaisia vaikuttamis-, viestintä- ja toimintavalmiuksia, yleisivistystä, pohjaa yhteiskunnallisille jatko-opinnoille.

KYSY LISÄTIETOJA!
Hakuajat päättyvät 15.7.96, mutta toimi jo nyt.

KILJAVAN OPISTO
Kotorannatie 49
05250 KILJAVA
(90) 276 251

Opisto sijaitsee Nurmijärvellä 50 km Helsingistä.

Nurmeksessa puhuttiin arvoista ja asenteista

Nurmeksen työttömien talolla Närekarantassa puhuttiin toukokuun lopulla työttömän arkipäivään sisältyvistä elämänarvoista ja asenteista. Asioita pohdittiin yhdessä kaupungin eri hallintokuntien edustajien ja työttömien kanssa.

Seminaarin järjestäjien puolesta Anja Kuronen toi esille mitä tunteita työttömyys tuo ihmisarvoon. Onko keski-ikäinen nainen jo ongelmajättä työmarkkinoilla kun yhteiskunta ei häntä tarvitse? Onko palkkatyö saanut liian suuren osan ihmisen kokonaisuudesta? Olemmeko leluja, joilla päättäjät leikkivät, ohjaavat meitä milloin minnekin? Olemmeko kokonaan toisten pyöriteltävissä? Missä meidän oma itsetunto on?

Johtava hoitaja Riitta-Liisa Peltola terveyskeskuksesta korosti myönteisen ajattelun ja positiivisen elämäntilanteen tärkeyttä. Oman kunnan ylläpitäminen, niin fyysinen kuin psyykkisenkin auttaa yli masennuksen, joka sekin kuuluu usein työttömyyden ilmiöihin. Samanarvoisuutta tulisi korostaa, totesi kappalainen Lahja Sarkkinen ev.lut. seurakunnasta. Seurakunta tukee työttömiä mm.rippikoulumaksujen vapautuksella, jolloin työttömien lapset pääsevät samanarvoisesti leirille kuin toi-

setkin. Kansalaisopiston rehtori Vainio esitti kurssitarjontaa, jotka ovat avoimia kaikille. Hän totesi kaupungin säästöjen purevan, joka estää uusien kurssien saamisen. Työttömille ei ole alennuksia kurssimaksuista.

Työtön tarvitsee myös sielunhoitoa, sanoi Valtimon kuntaan työllistetty ihmishuuhdekonsultti Markku Tiilikainen. Hän toi esille, että kaikkien tulisi olla työttömän aivan perusväivärahalla, niin tulisi tuntemaan paremmin työttömän osan. Ihmiset tarvitsevat kuuntelijaa työttömyyden kohdatessa. Työvoimatoimiston johtaja Antero Kaikkonen arvioi, että asenteet ovat muuttuneet työttömiä kohtaan. Työttömyyden poistamista Kaikkonen piti tahdon asiana ja arvovalintaan perustuvana ratkaisuna. Keskustelussa tuli ilmi, ettei palkkatyö saa olla ihmisarvon mittari. Työttömän tulee löytö elämänsä vahva kestävä pohja ja valoisia asenne, joiden avulla pystyisi elämään ja olemaan ihmisenä vaikka ei ole työtä. Työttömyyttä ei voida hetkessä poistaa, mutta työttömiä voidaan hoitaa ja arvostaa ihmisenä muiden joukossa.

A.K.

**PANKKITOIMIHENKILÖLIITTO-
BANKMANNFÖRBUNDET r.y.**
Ratamestarinkatu 12, 00520 Helsinki
Puh. (90) 229 141, fax. (90) 2291 4300

PANKKITOIMIHENKILÖIDEN TYÖTTÖMYYSKASSA
Puh. (90) 2291 4400 (puhelinjärjestys klo 9.00-11.00)

Mäntän työttömät järjestäytyivät

Mänttä on yksi Suomen "manchesterista" eli yhden ison työnantajan varassa seisoneista ja kaatuneista paikkakunnista. Mäntässä se yksi oli tunnetusti Serla.

Kun pahimmasta shokista on toivuttu, on paikkakunta alkanut hiljalleen elpyä. Uusien elinkeinojen ohella myös kulttuuri on pesinyt Mänttään, jossa kuvataide ja teatteri kuostavat. Siinäkin mielessä voi puhua "manchesterista".

Entisellä yhden piipun paikkakunnalla on myös suuri joukko työttömiä, jotka ovat elleet hiljaiseloa SAK:n paikallijärjestön stipen suojissa. Huhtikuun lopulla alkoi kuitenkin uusi aika Mäntän työttömien elämässä: syntyi oma yhdistys.

Eivätkä työttömät ole olleet yksin, vaan asialla on ollut ikäänkuin koko kylä.

- Työttömien ohella käynnistämässä olivat erityisesti työvoimatoimisto ja Panainen Risti. Perustavaan kokoukseen lähti noin 30 kutsua ja yhdistystä oli perustamassa parisen kymmentä henkeä, kertoo yhdistyksen puheenjohtajaksi valittu Claes-Håkan Kuhlefelt, tuttavallisesti Claes.

Clas kättelee erityistyövoimaneuvoja Paavo Jyrinkiä ja SPR:n Hannu Hartosta konsulttivasta, joka vaikutti ilmeisesti kunnan päätäntöihin. Clas palkattiin heti kauden kuukauden pestiin yhdistyksen toiminnanohjaajaksi. Kiitoksen saa myös SAK:n paikallijärjestön Tero Rönti, jonka työttömien asia on saanut julkisuutta ay-liikkeen piirissä.

- Paikallislehden (Kuorevesi-Mänttä-Vilppula) pääkirjoitus ja juttu uudesta yhdistyksestä ovat myös kiitoksen arvoiset. Clas jatkaa.

Uudessa yhdistyksessä ovat mukana Kuoreveden ja Vilppulan rekisteröimättömät työttömien ryhmät. Kolmen paikkakunnan erityispiir-

Mäntän seudun työttömien voimakoikkona toimipisteensä edustalla. Kuvassa oikealta vasemmalle puheenjohtaja Claes-Håkan Kuhlefelt, varapuheenjohtaja Pasi Pellonpää ja taloudenhoitaja Viljo Muukka.

teet yhdistyivät yhden hallinnon puitteissa. Puuhämiehet muistuttavat, että näillä kolmella paikkakunnalla on myös yhteinen työvoimatoimisto ja Kela.

Tavoitteena työpaja

Yhdistyksellä on alusta alkaen toiminnalliset suhteet työvoimatoimiston ja SPR:n lisäksi kaupungin sosiaalitoimeen, työväenopistoon sekä ammattilaisiin järjestöihin.

- Autamme jokaista työttömää avun tarvisjää niin hyvin kuin voimme, minkä lisäksi ohjaamme viranomaisien ja muiden asiantuntijoiden puolelle. Juri työttömien konkreettinen auttaminen on meille tärkeää, mikä-

pellä huvitoimikunta yhdistyksemme ei ole, Clas, Pasi ja Viljo.

Työttömien omaehtoinen koulutus yhdessä työväenopiston kanssa on mukana suunnitelmassa. Tietotekniikan perusteet koetaan tarpeelliseksi. -Oma toimintala nykyisen pelkän kokoustilan sijasta olisi tarpeen, sillä tavoitteena on käynnistää mm. nuorten työpajatoimintaa, sanoo Clas Kuhlefelt.

Rekisteripaperit ovat jo vetämissä ja anomus TVY:n jäseneksi tekeillä, koska pelkillä keskustelakerholla ei määntäläisten mukaan ole vaikutusvaltaa.

HANNU OITTINEN

Vaasan läänin yhdistykset Nuorten selviytymis keinoja leikataan

Vaasassa koolla olleet läänin työttömien yhdistykset ilmaisivat huolensa hallituksen aikeesta pudottaa alle 25-vuotiaat, ammattitaidottomat nuoret kokonaan työttömyyskorvauksen ulkopuolelle. Kokouksessa kysyttiinkin, että miten tässä tapauksessa syntyy jotain säästöä?

- Nuorten laskuthan vain langetetaan vanhempiensa maksettaviksi tai sitten heidät ajetaan perusturvan luo- kulle.

- Työttömyysturvavauudistuksessa ei ole otettu huomioon sekään, että monet ovat jo siinä iässä muodostaneet perheen. Kuinka heillä on tässä tapauksessa varaa maksaa esimerkiksi opintolainojaan?

Kokous päätti lähettää läänin kansanedustajille kirjeen muun muassa näistä asioista.

Työssäoloehdon pidentämistä 10 kuukauteen vastustettiin ehdottomasti. Kokouksessa esitettiin sen sijaan 53 vuotta ja sitä vanhempien siirtämistä heti osa-aikaeläkkeelle. Toista puolta tekemään voitaisiin palkata työtön. Samalla ihmeteltiin mihin yli 55-vuotiaista työttömiä koulutetaan. Miksi rajallisiin työpaikkoihin pitäisi sijoittaa yli 55-vuotiaat nuorten sijasta?

Työttömyysasioista puhutaan varmasti myös Vaasan läänin kuntien teemapäivällä, jonka yhdistykset päättivät järjestää 13. 6. Yhdistykset kutsuvat itse kukin kuntien päättäjiä

"puhutteluun". Päivän nimeksi hyväksyttiin "Tullaan tutuksi - yhteistyöpäivä".

Työttömien asioista tai pikemminkin avustuksista puhui nimikään Raha-Automaattiyhdistyksen tarkastaja Kari Vuorinen. Vaasan läänistä haki RAY:n avustusta viime vuonna seitsemän yhdistystä, joille neljälle myönnettiin eli Vaasan, Kokkolan, Seinäjoen ja Lappajärven yhdistyksille.

Työttömien yhdistyksille on Vuorisen mukaan myönnetty avustuksia vuodesta 1994 alkaen. Viime vuonna niille yhdistyksille myönnettiin kaikkiaan avustusta 2,5 miljoonaa. Mitään kattorajaa ei tosin Vuorisen mukaan ole asetettu.

- Avustusta on yleensä myönnetty toimintakeskusten vetäjien ohjaajien palkkaamiseen. Mita siitä on sitten jäänyt, on käytetty kalusteiden ja koneiden hankkimiseen.

Vuokriin ei RAY sen sijaan ole yleensä avustusta myöntänyt, vaan siellä katsotaan, että kuntien tulisi järjestää toimintatilat. Rahat tulisi sen sijaan käyttää todelliseen toimintaan, eikä kapsalttaa kunnan kukkaron, painotti Vuorinen.

Pienempiä yhdistyksiä Vuorinen kehotti yhdistämään voimansa ja muodostamaan toimintakeskuksia. Meitä suoraan sanoen pelottaa ottaa vastaan 189:n TVY:n jäsenjärjestöjen hakemuksia.

Ritva Vallia (vas), Tuula Sippola ja Tuula Huhtakoskea kansanedustajille lähetettävä kirjelmä mielitytti. Sitä päätettiin vielä hioa.

Jämsänkoski etenee: Ruokailu & kirpputori

Viime vuoden alkupuolella perustettu Jämsänkosken työttömien yhdistys ottaa uusia toiminnallisia harppauksia.

Toukokuun lopulla yhdistys päätti siirtyä viisipäiviseen ruokailuun nykyisen kahden päivän sijasta. Vapaaehtoisvoimilla pyöritytty homma alkaa viisipäiväisyyden myötä työllistää kaksi työttömää.

Yhdistyksen puheenjohtaja Jukka Salminen kertoo, että muutos tapahtuu joskus syyskauden aikana, kunhan rahoitus järjestyy. Käytännössä asia on kuitenkin jo varma.

-Ruokatarpeet pääosin ostetaan, mutta uskon paikallisilta viljelijöiltä saatavan apua. Ja onhan meillä kalastajia. Kun marjat ja sienet poi-

minne porakalla, ja heitämme verkot Päijänteseen, eiköhän ruoka-apua järjestyne ihan omasta takaaakin, arvelee Salminen.

Viisipäiväinen ruokailu edellyttää myös uusia tiloja, joihin maukin toiminta voisi tuolloin siirtyä. Jämsänkosken yhdistyksen tiloissa aloitti toukokuun lopulla kirpputori, jonne kelpaa kaikki kunnallinen tavara.

- Myös yhteistyö työvoimatoimiston kanssa sujaisi paremmin väljemmissä tiloissa, vaikka hyvin se on lähtenyt käyntiin näissäkin tiloissa. Sitä kautta olemme saaneet työvoimapiirin sataprosenttisesti työllistämää työntekijöitä, kertoo puheenjohtaja Jukka Salminen.

Keski-Suomi mielenosoituskunnossa

Keski-Suomen työttömien yhdistysten kokous Jämsänkoskella toukokuun loppupuolella suunnatti katsetta syksyn suurin koitoksiin.

Ruuslaskuisena pidetty palaveri arvioi, että jos hiljaa hyvää tulisi, asiat olisivat jo kunnossa.

- Työttömien itsensä tehtävä on korottaa ääntään, ei tässä muuten selvi- tä, vastasi Suolahden **Valto Holopainen** kokouksen puheenjohtajana toimineen Äänekosken **Tapio Salmaan** kysymykseen "pitäikö valmistautua syksyn mielenosoitukseen".

Mielenosoituksen päämäärästä oli- tiin yhtä mieltä, eli nykyinen leik-

kauksesta leikkaukseen ajautuva hallituspolitiikka tuomittiin selvän näköisiksi. Keinoista oli- tiin eri mieltä, mutta kokous oli-kin paikallinen keskustelun avaus asiassa.

Yhtenä mielipiteenä muiden joukossa kannatettiin loppulisten esittämää ajatusta hallintojärjestelmästä, eli ministeriöiden, puolueiden yms. tietoliikenneyhteyksien tukkimisesta-puhelimitilla ja faxeilla, ellei kansanääni ala kuulua politiikkaan.

Syksyn mielenosoitusta lähettäm- in valmistelemaan nimeämällä kunka- kohtaiset vastaavat, jotka kartoittavat alueidensa mielipiteet.

Euroruokaa TVY:n kautta

EU -ruoka-avun kuluvan tukikauden loppu-erä toimitetaan yhdistyksil- le elokuun aikana. Toinen erä on hie- man ensimmäistä suurempi ja tuote- ma vahvojen tutujen lisäksi nau- danlihastäilyke. Kaikki tuotteet ovat edelleen kotimaista, tuoretta tuotantoa.

Tarkennat tiedot uudesta jakelusta lähetetään yhdistyksille heinäkuun alkupuolella. Tällä hetkellä tärkeää on muistaa täyttää seurantalomakkeet huolellisesti.

Mikäli yhdistysten osoitteissa, puhelinnumeroissa tai muissa yhteys- tiedoissa on tullut muutoksia kielään jälkehen, ilmoitakaa niistä (mieluiten kirjeitse tai faxina) Helsingin toimis- toon.

Lisätietoja aiheesta saa Sirkka Ra- jalalta, puh. 90-680 33600.

SEKL ja TVY yhteistyöhön

Suomen Elokuvakerhojen liitto ehdottaa TVY:lle yhteistoiminnan aloittamista elokuvakulttuurimerkeissä. Tavoitteena on mm. yhteiset elokuvakerhot sekä elokuvatapau-

mien järjestäminen TVY:n tilaisuuksien yhteydessä.

TVY:n hallitus suhtautui myönteisesti asiaan, johon palataan Karens- sisanomien seuraavassa numerossa.

TVY:n vaihtoehto työttömyydelle, leikkauksille ja pakkokoulutukselle

Täsmätyöllistäminen on edullisempää

TVY:n edustajat ovat kevään mittaan esittäneet näkemyksiään työttömyysturvasta ministeriöissä, eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnassa sekä keskusammattijärjestöjen ja kuuden eduskuntapuolueen edustajille.

Julkaisemme pääkohdat näistä TVY:n vaihtoeidoista.

-Työttömyysturvan uudistuksen yhteydessä nuorten alle 25-vuotiaiden työttömien aseman heikkenee kohtuuttomasti. Siksi uudistuksen myötä jopa 11 000:lle turvan piiristä puolta valulle nuorelle olisi mielekkäämpää valtion varoin turvata vaihtoehtoisesti 10 kuukauden työ. Koska perinteinen työelämä ei pysty työtä tarjoamaan, valtion tulisi tukea työllistävää kansalaisjärjestöä. Täsmätyöllistäminen on valtiollekin edullisempää kuin summittainen koulutus.

-Vaikuttamalla ikääntyneiden työttömien pääsyä eläkkeelle ansioidon työttömyysturvan kautta tehdään nuoremista ikäluokista uusi työttömien sukupolvi, joka taas tarvitsee erityistoimia selviytyäkseen työttömyydestään. On korkea aika katkaista tämä kierre päästämällä nykyiset ikääntyneet pitkäaikaistyöttömät eläkkeelle ja työllistämällä parhaassa työiässä olevia työttömiä kulluttajiksi ja veronmaksajiksi. Työttömien ja tavallisten työläisten kuluksia kohdistuu kotimaisiin tuotteisiin

ja palveluihin, joilla puolestaan sekä pidetään yllä että kohennetaan työllisyyttä.

-Todellista työttömien aktiivointia on työttömien oman aloitteellisuuden tukeminen ja rankaisevien käytäntöjen purkaminen. Nykyinen ylhäältä päin tuleva pakkoaktiivointia ainoastaan lamauttaa, sillä se ei huomioi työttömän todellista elämäntilannetta eikä arvosta häntä yksilönä. Asenteiden muuttaminen syyllistävästä kannustavaksi on oikean työllisyyspolitiikan välttämätön ehto.

Yksittäisiä huomioita

Julkaisemme tiivistelmän niistä asioista, joita edustajamme **Tapio Salomaa** ja **Ismo Suojanen** ovat laatineet eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnan kokouksessa 25.5.1996 sekä STM:ssä **Matti Toivaisen** ja **Hannu Hakkolan** kanssa 28.5.1996 käytyjä keskusteluja varsin.

"Suunnitellut muutokset toisivat mainituissa menoiissa virkamiesten laskelmien mukaan valtiolle säästöjä vuonna 1997 n 800 milj.mk.

TVY esittää ehdotuksista seuraavan perustellun kritiikin:

-Laskelmat pohjautuvan oletukseen että työttömyysaste olisi v. 1997 vain keskimäärin 14,5%. Koska todellinen työttömyysaste tulee arvionne mukaan olemaan 16,5-17,0%, todellinen säästö on suuruusluokaltaan 1 mrd mk.

-Säästöt työttömyysturvassa ovat näennäissäästöjä, sillä suunnitellut

heikkennykset aiheuttavat vastaavat lisämenot mm. toimeentuloturvan ja asumistuen maksuissa.

Työnantajien maksuisuuden nostaminen tuo nykytasolla valtiolle hyötyä ensi vuonna n. 1 mrd mk, joka voitaisiin käyttää aktiivisen työvoima ja koulutuspolitiikan rahoittamiseen. On kuitenkin tietoja, joiden mukaan syksyn lisälantaluarvion ei edes esitetä aiemman käytännön mukaisesti uusia varoja, joilla mm. valmiiksi kuntien kanssa neuvotellut työllistämisen aiesopimukset valtion osalta rahoitettaisiin.

TVY:n vaihtoehto lakiesitykseen

Ite esityksiin haluamme tehdä seuraavat vähäiset muutokset, joiden uskomme olevan mahdollisia mikäli vain hyvää tahtoa löytyy.

1. Työssälöehto täytetty myös mikäli työaika kunakin viikkona on ollut vähintään 18 tuntia tai neljän viikon aikana yhteensä vähintään 72 tuntia.

2. Hyväksytyinä koulutuksena voitaisiin pitää myös muuta kuin työvoimakoulutusta.

3. Ansiövävähäisen uudelleen laskeminen aina viimeisimmän työsuhteen mukaan johtaa matalapalkkaloilla hyvin pian 118 mkn perusturvaan. Sen vuoksi uudelleen laskemisen tulisi tapahtua vain kerran ja uusi päivärahat olisi vähintään 90 % edellisestä.

4. Sovitellun päivärahien muutos

heikentää matalapalkkaloilla lyhytaikaisia työsuhteita tekevien turvaa. Alle yhden kuukauden työsuhteissa tulisi säilyttää nykyinen järjestelmä. Sovittelun oikeuttavan työaikaarajan tulisi olla 80 % ehdotetun 75 %:n sijasta.

5. Seitsemän päivän omavastuu-aika ei joutuisi kärsimään kuin enintään kerran vuodessa.

6. Ikääntyvät työttömät, eli ennen 1944 syntyneet, saisivat laskea sekä työttömyysajan että työvoimakoulutuksen hyväkseen 1.1.- 31.12.1996 laskettaessa 100 päivän kertymä. Vuodelle 1997 ulottuva omavastuu-aika ei leikkaisi oikeutta, vaan tilanne ratkaistaisiin 31.12.1996 työttömänä olleen eduksi. Myöskään työsuhteen jatkuminen v. 1997 puolelle ei poistaisi lisäpäiväoikeutta, mikäli 100 päivää kertyi v. 1996. Määräaikaisen työsuhteen päättymisen 1.6.1996 jälkeen ei ole rinnastettavissa irtisanomiseen tai lomautukseen työsuhteen alkamisajankohdasta riippumatta.

7. Ehdotettu työmarkkinatuen muutos koskisi n. 11 000 20-24 vuotiasta TVY:n mielestä nuori olisi kuitenkin oikeutettu työmarkkinatueen, ellei hänelle pystyitä järjestämään lain tarkoitamaa koulutusta, tms. paikkaa.

8. Hallituksen 10.9.1995 antama lupaus varata 300-500 Mmk käytettäväksi työttömän ansiövävähäisen suuruiseen korvaukseen ammatillisen koulutuksen ajan, on viipymättä neuvoteltava toteutumiskelpoiseksi lupauksen mukaan eli v. 1997.

TVY muuttaa Sörnäisiin

TVY:n nykyiset tilat Köydenpunojankadulla alkavat olla ahtaat ja epäkäytännölliset. Uusia tiloja on haettu ja nyt ne ovat löytäneet.

TVY muuttaa elokuussa Sörnäisiin kansalaisjärjestöjen yms. yhteisöjen Taitotaloon, josta jo noin 120 tahoaa on löytänyt itselleen tilat.

Tradekan omistamassa entisessä Ekan pääkonttorissa sijaitsevien tilojen osoite on Käenkuja 3-5 N, 00500 Helsinki.

Lisätietoja jäsenkirjeissä ja Karensisanomien seuraavassa numerossa.

Älkää palauttako Karensisanomia

Vaikka Karensisanomien jakelu on kartoitettu perusteellisesti, siltä täältä palautetaan liiojia lehtiä silloin tällöin. Esimerkiksi viime numeroa on palautettu kahdelta paikkakunnalta.

Jos lehteä tulee kaikesta huolimatta liikaa, älkää palauttako vaan laitakaa paperinkeräykseen. Lehden jakelukustannukset ovat muutenkin kohtuuttoman suuri menoeriä, joten turhat palautukset kasvattavat laskua turhaan.

Jos on ongelmia jakelussa, ottakaa yhteyttä suoraan toimitukseen puh & fax 931 - 212 4753. Paras tapa on tietenkin tehostaa jakelua mm. kuntien päättäjille. Myös kesän lukuisat tapahtumat ovat hyvä keino tehdä työttömien asiaa tunnetuksi.

TVY:n yhteystiedot

PUHEENJOHTAJA:

Lea Karjalainen
Ivalon Seudun Työttömät ry
Mellakujia 10 D 16
99800 IVALO
puh. & fax. 9697-677 645
puh. 940 - 5477 099

HALLITUKSEN JÄSENET JA VARAJÄSENET:

UUSIMAA

Seppo Savolainen
Pääkaupunkiseudun Rakennusalan Työttömät ry
Kyläsaarenkatu 8
00580 HELSINKI
puh. 90-701 8424
fax. 90-773 2723
puh. 950-554 3755
Juha Lehtinen
Helsingin Työttömät ry
Fredrikinkatu 65 B
00100 HELSINKI
puh. 90 - 685 2134
fax. 90 - 685 3890

HÄME

Erkki Gråsten
Riihimäen Työttömät ry
Kyläräitti 8
11710 RIIHIMÄKI
puh. 914-722 725
fax. 914-722 783
Juhani Vestergård
Parkanon Seudun Työttömät ry
Parkanontie 60
39700 PARKANO
puh 933 - 4433 361
fax. 933 - 4433 200

TURKU

Anja Salmi
Salon Työttömät SAT ry
Länsiranta 4
24100 SALO
puh. 924 - 733 3375
fax. 924 - 7 333 5677
puh. 949 - 523 875
Lasse Räsänen
Turun Seudun Työttömät ry
Murtomaantie 1
20300 Turku
puh. 921 - 2500 727
fax 921 - 2334 320

SATAKUNTA

Ismo Suojanen
TVY:n Porin osasto ry
Mikonkatu 21
28100 PORI
puh. 939 - 6414 695
fax 939 - 6414 055
Pirkko Rantanen
Rauman Seudun Työttömät ry
Alfredinkatu 1
26100 RAUMA
puh. 938 - 8343 038
fax. 938 - 8220 572

KYMI

Aino Hyvönen
Kouvolan Seudun Työttömät ry
Hallituskatu 11
45140 KOUVOLA
puh. & fax. 951 - 3711 741
Ulla-Maija Marttila
Imatran Työttömät ry
Koskikatu 1 D 2.krs.
55120 IMATRA
puh. & fax. 954 - 4323 855

MIKKELI

Heikki Ljungkvist
Heinolan Seudun Työttömät ry
Lampikatu 11
18100 HEINOLA
puh. & fax. 918 - 7141 401
Riitta-Liisa Mönkkönen
Pieksämäen Seudun Työttömät ry
Torikatu 17 A
76100 PIEKSÄMÄKI
puh. & fax. 958 - 486 955

KESKI-SUOMI

Tapio Salomaa
Ääneseudun Työttömät ry
Kauppakatu 10
44100 Äänekoski
puh & fax. 945 - 5297 496
Tuula Vakkilainen
Keski-Suomen Työttömien yhd. ry
Schaumaninkatu 1
40100 Jyväskylä
puh. & fax. 941 - 635 230

POHJOIS-KARJALA

Eija Helena Kettunen
Aktiiviset Työtähakevat ry
Vallilankatu 3,80220 Joensuu
puh. & fax. 973 - 311 518
Oiva Halunen
Keski-Karjalan Työttömät ry
Leipurintie 3 A,82500 KITEE
puh. & fax. 973 - 413 108

KUOPIO

Anja Tarvainen
Iisalmen Seudun Työttömät ry
Karjalankatu 5
74100 IISALMI
puh. & fax. 977 - 173 44

Martti Korhonen

Sonkajärven Työttömät ry
Rutakontie 94
74300 SONKAJÄRVI
puh. 977 - 618 44
fax 977 - 621 53

VAASA

Tuula Huhtakoski
Peräseinäjoen Työttömät ry
Sydänmaantie 10
61100 PERÄSEINÄJOKI
puh. & fax. 964 - 4181 613
Tauno Mäkinen
Pietarsaaren Seudun Työnehäjäjä ry
Pohjanlahdentie 56
68600 PIETARSAARI
puh. & fax. 967 - 7248 165

OULU

Ilkka Lautkankare
Oulun Työttömien Oma-Apu ry
Rautatienkatu 1
90100 Oulu
puh. 981 - 3115 351
fax. 981 - 3119 651
Raimo Rönnö
Oulaisten Työttömien Toiminta ry
Oulaistenkatu 12
86300 OULAINEN
puh. 949 - 618 649

KAINUU

Karl-Gustav Kunnas
Kajaalin Työttömien Yhdistys ry
Niskantie 15
87100 KAJAANI
puh. 986 - 6155 693
fax. 986 - 6140 098

Matti Huotari

Kuhmon Työttömien Yhdistys ry
Kainuuntie 99
88900 KUHMO
puh. & fax. 986 - 652 0320

LAPPI

Reijo Lahdenperä
Kemin Seudun Työttömät ry
Valkatku 43
94100 KEMI
puh. & fax. 969 - 8250 305
Ritva Metsälampi
Sodankylän Työvoimareserviläiset ry
Sodankyläntie 2
99600 SODANKYLÄ
puh. & fax. 969 - 3618 243

TOIMINNANOHJAAJA

Sirkka Rajala
Köydenpunojankatu 5
00180 Helsinki
puh. 90 - 6803 3600
fax 90 - 6803 3601
puh. 940 - 5477 090

TALOUDENHOITAJA

Pirjo Kankaristo
Kumpare, 21150 Rööla
puh. 921 - 252 4316 (ke-to)
puh. 9400 - 785 485
fax 921 - 252 4390

TIEDOTTAJA

Hannu Oittinen
Karensisanomat
Näsiliinankatu 22 A 24
33210 Tampere
puh. & fax 931 - 2124 753

Ranskan uusi vallankumous?

Vapaus, tasa-arvo, työllisyys

Pariisissa järjestettiin toukokuun alkupuolella kansalaisliikkeiden ja työttömien kansainvälinen tapaaminen. Joukko oli vähäinen Euroopan miljoonatytömyyteen nähden. Miksi?

Toukokuun 11. päivänä Pariisin kaduilla marssi noin 2000 eurooppalaista nuorta oikeuksiansa ja erityisesti työllisyyden puolesta. Marssin päätunnuskina oli kuuluisa Ranskan vallankumouksen slogan pienellä, mutta oleellisesti tähän päivään sopivalla muunnoksella: 'vapaus, tasa-arvo, työllisyys'.

Nuoria oli saapunut mielenosoitukseen lähes kaikista EU-maista, joten pienoinen pettymys oli osallistujien vähäinen määrä. Eikö EU-maiden työllisyystilanne vielä hälytä juuri muualla kuin Suo-

messa? Kansainväliset uutistoimistotkaan eivät noteeranneet tätä hienoa ja harvinaista, erittäin monikansallista kansalaistoimintaa.

Kaukaisesta Suomesta oli lähtenyt kokonainen bussillinen mielenosoittajia taivaltamaan halki Euroopan vain yhden päivän ajaksi Pariisiin. Mutta esimerkiksi Ruotsista, Norjasta ja Tanskasta oli saapunut vain pari, kolme ihmistä. Myöskään varsin aktiivisesti mieltään osoittavia ranskalaisia ei ollut paikalla kuin muutama sata.

Italialaisia oli Pariisissa eniten, lähes 1000, mutta vain osa heistä osallistui marssiin. Portugalilaiset, joita oli Pariisiin siinä päivänä tullut noin 500, marssivat ihan muualla eli mielenosoituksen jälkeisellä kokouspaikalla Defense-hallin aukiolla. Järjestelyt siis hieman kompuroivat, mutta tämä tilaisuus olikin ensimmäinen EU-maiden nuorten yhteinen mielenosoitus, siis ainutlaatuinen. Toivottavasti ei kuitenkaan viimeinen.

Teksti ja kuvat:
Marjallisa Siira

Työhallinto palvelee

LINKKI

- keskustelupuhelin työttömille
0700-0-4848 62 p/min + ppm.

TYÖLINJA

-avoimet paikat, työvoimakoulutus, työvoimatoimiston palvelut
0203-66 066 paikallispuhelin hinnalla.

PIENTYÖNANTAJIEN PALVELUKESKUS

- auttaa ja neuvoo työntekijän palkkauksessa
0200-6600 2,95 mk/min + ppm..

Siperia linssin läpi

Pia Hentunen ja Elina Ruohonen ovat opiskelijoita ja työttömiä valokuvaajia, jotka vierailivat Siperiassa. Heidän näyttelynsä on esillä Lenin-museossa Tampereella 1.9. saakka.

Siperian kokemuksiaan tekijät tiivistävät mm. seuraavasti:

"Tavallinen kansa ei Siperiassa elä materialistisessa hyvinvoinnissa, vaan joutuu kamppailemaan päivittäisen leipänsä saamiseksi.

Ydinvoimaloiden varjossa kansa kasvattaa perunaa ja säilöo sen vuosituhantisen perinteen mukaisesti yhä maakuoppiin."

Kannattaa käydä katsomassa miltä elämä Siperiassa näyttää kameran läpi katsottuna. Museonosioite on Hämeenpuisto 28, Tampere.

Työväen keskusmuseo on nousussa

Työväen keskusmuseo perustettiin laitoksena marraskuussa 1993, minkä jälkeen sen toiminta on kehittynyt ja kasvanut jatkuvasti.

Erittäin myönteinen tapahtuma oli viime vuoden vaihteessa opetusministeriön tekemä päätös Työväen keskusmuseon julistamisesta valtakunnalliseksi erikoismuseoksi. Tämä merkitsi museon muodollisen aseman huomattavaa vahvistamista suomalaisessa museokentässä sekä museon talouden ja tulevaisuuden

selkiytymistä.

Työväen keskusmuseon kehityksen "pullonkaula" on kysymys museorakennuksesta. Museolle on vuokrattu Tampereen Finlaysonin teollisuusalueelta museotoimintaan hyvin soveltuvat toimitilat, mutta ne eivät ole museon käytettävissä enää 2000-luvulla.

Todennäköisesti museon toimitilakysymyksen ratkaisu edellyttää vielä vuosien ponnistelua ennenkuin Työväen keskusmuseolla on käytössään pysyväisluonteinen oma

museorakenus - ja tällöinkin edellytyksenä on laajojen kansalaispiirien jatkuva voimakas tuki hankkeelle niin henkisel- lä, poliittisella kuin taloudellisel- lakin alueella. Viime vuoden aikana Työväen keskus- museossa on kuitenkin levinnyt vahva usko siihen, että monia vuosia sen toimintaa hiertänyt kysymys toimitilois- ta voidaan jo lähiaikoina rat- kaista!

Pontus Blomster
Museonjohtaja

KOHTAUS HÄMMEENKADULLA

Mallia Oulun seudulta

Luottamusmiehet työttömille?

Pohjois-Pohjanmaan työttömien yhdistysten aktiivit toteivat noin vuosi sitten kokouksessaan Oulussa, että tarvitaan alueellista koordinaatioprojektia, joka luo työttömien asiamies- ja kriisipuhelinpalvelut koko Pohjois-Pohjanmaan alueelle. Jos kansalliset saavat kanavan vaikuttaa omaan elämäänsä ja palveluihinsa, ongelmillla on taipumus ratketa.

Työttömien asiamies- ja kriisipuhelinverkosto on laatuun ensimmäinen pilottikoikeilu Suomessa. Koikeilun tuloksia seurataan tutkimuksellisesti ja kokemusten pohjalta on arvioitavissa työttömien asiamies- ja kriisipuhelintoiminnan merkitys ja mahdollisuudet uutena työttömien elämänhallintaan ja erimuotoista työllistymistä tukevana toimintamuotona.

Asiamiesten tehtäviin kuuluu mm. tukea työttömiä oman elämänsä hallintaan ja aktiivoida erilaiseen toimintaan, organisoida yhteistyössä vapaaehtoisjärjestöjen kanssa vapaa-

ehtois- ja tukihenkilötoimintaa, käynnistää kriisipuhelintoiminta, toimia tukihenkilönä työttömien ja viranomaisten välillä, käynnistää oma-apuryhmien toimintaa, etsiä uusia työllistymisen/kouluttautumisen muotoja ja sekä auttaa urasuunnitelmien laatimisessa, toteuttamisessa ja työllistymisessä.

Kohderyhmä on rajattu kuuteen eri tukiasemakuntaan, joissa jo toimii aktiivinen työttömien yhdistys. Jokaisesta tukiasemakunnasta valitaan koulutukseen kaksi asiamiestä, jotka toimivat työparina. Toinen heistä keskittyy erityisesti yhteistoimintaan julkisten palveluiden suuntaan yhdessä työttömien ja työttömien yhdistysten kanssa ja toinen kriisipuhelintoiminnan ja vapaaehtoistoiminnan suuntaan.

Palveluverkoston tulee 12 asiamiestä. Projektilaisten aktivoimista työttömistä on 50 käynnistännyt omat toimienpiteet työllistymiseen ja/tai opiskeluun tähtäävään tulokseen pää-

semiseksi. Viranomaisten ja työttömien asiamiesten alueellinen yhteistyöverkosto on käynnistynyt. Kriisipuhelinpalveluverkosto toimii työttömien tukiverkko.

Työttömien asiamiesten valinta ja koulutus on syksyllä 1996. Koikeilun käynnistäminen, seuranta ja arviointi tapahtuu vuosina 1997 - 1999.

Johtoryhmä valvoo ja ohjaa projektin etenemistä, arvioi projektin laatua, tuloksellisuutta ja tavoitteiden toteutumista. Johtoryhmä kokoontuu neljä kertaa vuodessa. Aloitustoimienpiteenään johtoryhmä määrittää projektiryhmän tehtävät sekä vahvistaa projektiryhmän esittämät asiamieskoulutukseen tulevat.

Johtoryhmään kuuluvat **Leena Karvo**, HYVE/SOTE, osahankekeittäjä; **Tellervo Koivikko**, Oulun kaupunki, keskusvirasto; **Riitta Särkelä**, Sosiaaliturvan Keskusliitto; Oulun työvoimapiirin edustaja, muiden kuntien edustaja sekä työttömien yhdistysten edustaja.

Köyhien verkosto & euronätkä

- Köyhyyden vastainen verkosto haluaa muutosta. Se myös haluaa kysyä, miksi EU tuottaa myös köyhyyttä. Itse uskon, että tällaisten verkostojen avulla voidaan vaikuttaa mm. viranomaisiin ja saada aikaan muutosta, sanoo Sosiaaliryöntekijöiden liiton liitosihteeri, **Marjatta Pakarinen**.

Marjatta Pakarinen on Suomen köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisen verkoston hallituksen jäsen. Hän myös koordinoi valtakunnallisella tasolla Varkaudessa 17. lokakuuta järjestettävän "Puutteesta pois" -teemapäivän järjestelyjä.

Suomen köyhyyden ja syrjäytymisen vastainen verkosto EAPN-FIN on avoin yhteistyöfoorumi kaikille köyhyyttä ja syrjäytymistä vastaan toimiville järjestöille, ryhmille ja kansalaisille. EAPN-FIN on perustettu lokakuussa 1994.

Suomen köyhyyden ja syrjäytymisen vastainen verkosto on EU-maissa toimivan EAPN:n jäsen. Sen jäsenenä on EU-maiden kansallisia ja kansainvälisiä järjestöjä. EAPN lobbaa, analysoi köyhyyttä ja järjestää mm. seminaareja.

Suomessa verkoston ovat liittyneet mm. Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Pelastakaa lapset ry, Ensi- ja turvakotien Liitto, Mielenterveyden Keskusliitto, A-klinikkasäätiö, Sosiaaliturvan Keskusliitto ja Sosiaali-

työntekijöiden Liitto.

Miksi köyhyysongelmasta ei puhuta?

Marjatta Pakarinen mukaan EU:n alueella on jo pitkään rakennettu köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisia verkostoja. Köyhyys on Marjatta Pakarinen mukaan myös Suomessa alueellistunut.

Köyhyydestä ei Suomessa kuitenkaan ole kovin paljon puhuttu, vaikka menossa on YK:n köyhyyden voittamisen teemavuosi. Tv-kuvat Suomen leipäjonista ovat kuitenkin herättäneet kiusallista kansainvälistä huomiota. EU:lta on saatu ruokaa, vaikka Suomi on edelleen yksi maailman paristakymmenestä vauraimmasta maasta.

- Ilmeisesti monet ajattelevat niin, että Suomessa ei ole köyhyyttä, tai sitten aihe on niin koskettava, että siitä ei siksi haluta puhua, Marjatta Pakarinen sanoo.

Marjatta Pakarinen mukaan on tärkeää, että työttömiä eri puolilta osallistuu Varkauden teemapäivään.

- En itse ole Suomessa kokenut niin latautunutta voimaa kuin seurattessani mm. Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Pelastakaa lapset ry, Ensi- ja turvakotien Liitto, Mielenterveyden Keskusliitto, A-klinikkasäätiö, Sosiaaliturvan Keskusliitto ja Sosiaali-

Matti Mäkelä

Köyhyyden vastainen toiminta verkostoituu

Suomen köyhyyden ja syrjäytymisen vastainen verkosto on perustettu lokakuussa 1994. Suomen verkoston tavoitteena on toimia köyhyydessä elävien, syrjäytyneiden ja syrjäytymisuhassa olevien kansalaisten aseman parantamiseksi, sosiaalisten oikouksien, perusturvan ja hyvinvoinnin toteutumiseksi.

Alueellista toimintaa on tavoitteena käynnistää eri puolilla Suomea, koska köyhyyden ja syrjäytymisen tilanne on erilaista Suomessa eteläosissa ja pohjoisessa, maaseudulla ja kaupungeissa. Verkostossa on 30.3.1996 jäseniä yhteensä 18, joista osa on yhteisö, osa henkilöjäseniä.

Verkoston hallitukseen on kuulunut 10 jäsenjärjestön edustajat. Hallituksen rinnalla on työskennellyt koulutuksen, tiedotuksen ja Social Exclusion projekteihin liittyvään valmistelutyöhön perustetut työryhmät. Hallituksessa mukana olevat tahot ovat toimineet aktiivisina tiedottajina verkostosta ja sen toiminnasta.

Vuonna 1995 verkostomme järjesti kaksi koulutustilaisuutta: "Klaara-

taanhan... Köyhyyttä ja syrjäytymistä vastaan Suomessa" (9.2.95). Seminaarin tavoitteena oli koota toiminnasta kiinnostuneita mukaan köyhyyden ja syrjäytymisen vastaiseen toimintaan ja sen avulla muodostettiin kuvaa tämän päivän syrjäytymis- ja köyhyytilanteesta Suomessa tutkimustiedon ja järjestöjen kenttäkokemuksen kautta.

Seminaari palvelee myös kansalaiskeskustelun käynnistämistä. Hallitusten väliseen konferenssiin liittyen. Toinen valmisteltavana ollut seminaari, " Köyhyyden voittaminen" 17.10.96 pidetään Itä- Suomessa, jossa köyhyys- ja työttömyystilanne maan pohjoisosien lisäksi on vaikein.

Ajan ja tilan puutteen vuoksi emme voi käsitellä 3.6. pidettyä vuosikokousta sekä EAPN:n ja TVY:n yhteistyötä tässä numerossa. Palamme siihen kesän jälkeen.

TVY:n edustajat EAPN:n hallituksessa ovat Ismo Suojanen Porista ja Tapio Salomaa Äänekoskelta, joista viime mainittu osallistui järjestän vuosikokoukseen.

Opintotielillä Kemijärvellä

Kemijärven Työttömät ry järjesti 1995 - 1996 Kansalaisopiston kanssa opintotielikoikeilun. Yhdistys jakoi jäsenilleen 150 mk:n opintotielitettä käytettäväksi Kansalaisopiston järjestämille kurseille. Kurssin hinta oli keskimäärin 100-150 mk.

Suunnilleen puolet jäsenkunnasta käytti mahdollisuutta ja he olivat tyytyväisiä tämänkaltaista tuesta. Opintotielikoikeilu rahoitettiin työvoimaministeriön omatoimisuusavustuksen ja yhdistyksen tuella.

Kolme yhdistyksen miespuolista jäsentä käytti setelit miesten ruuanlaitokurssille. Talvi kuunneltiin näiden uroiden kehuja taidoistaan ja niinpä päädyttiin "kokitutkintoon" joka järjestettiin äitienpäivälounaan merkeissä Työttömien Kohtaamispaikassa.

Moni muikin rikkoi rajojaan erilaisilla kursseilla. Liikunta ja eri kädentaitokurssit olivat suosituimmat. Yhdistyksemme pyrki jatkossakin tukemaan jäsentensä aktiivista itsensä kehittämistä. Vinkiksi muille yhdistyksille toimintaa suunnitellissa

Aila Kunelius-Kuvaja
Kemijärven Työttömät ry

DUUNIA DUURISSA
VALKEAKOSKI
26.-28.7.1996

25. TYÖVÄEN MUSIIKITAPAHTUMA

Anneli Saaristo, Mikko Kuustonen, Reijo Frank, Kristiina Hakola, Miljoonasade, Jesus Christ Super Star, Kesän kuummin työkeskustelu, Tapahtumatelilta AinaSoi ym.ym.

Tiedustelut ja varaukset
puh. 937-5846 233
Kauppatori 9
37600 Valkeakoski

LENIN-MUSEO
МУЗЕЙ ЛЕНИНА
THE LENIN MUSEUM

Perusnäyttelyt "LENININ ELÄMÄ" ja "LENIN JA SUOMI"

Erikoisnäyttelyt: "SOVJET DESIGN - ROSA LIKSO-MIN KOTIMUSEO" 15.9. saakka, "SIPERIA"; Elina Ruohosen ja Pia Hentusen valokuvia 1.9. saakka, "LENIN PUUINTARSIOISSA JA MUISSA PUISSA" 1.9. saakka.

Kesäkahvio. Tintamareški-kuvausta. Lenin-puodista pinssejä, kortteja, kirjoja jne. Museo avoinna: ma - pe 9 - 17, la - su 10 - 16 Pääsyliput 15/5 mk.

Osoite: Hämeenpuisto 28, 3. krs., 33200 TAMPERE
Puh: 931-2127313, fax: 931-2146765,
Internet: <http://www.tampere.fi/culture/lenin/lenin1.htm>

Vanhan kirjallisuuden päivät

Vammalassa Sylvään koululla

Pe 28.6.1996 kello 10-18
la 29.6.1996 kello 10-17
Tilaa esite p. 932-5198 265

PERUSKOULULINJA AIKUISILLE
SIIKARANTA-OPISTOSSA
26.08.1996 - 19.05.1997

Hanki peruskoulun päästötodistus

Nyt voit hankkia peruskoulun päästötodistuksen rakentajien omassa Siikaranta-opistossa tai myös parantaa todistustasi. Sitä kysytään erilaisissa jatko- ja täydennyskoulutuspaikoissa.

Peruskoulutiedoilla mm. kielissä on myös muuta käyttöä. Siis: vietä luku-kausi 1996-97 Siikaranta-opistolla! Kurssin aikana on mahdollisuus suorittaa tietokoneen ajokorttitutkinto. Kysy lisätietoja

SIIKARANTA-OPISTO
02860 ESPOO, puh. (90) 867 971
Telefax (90) 8679 7455

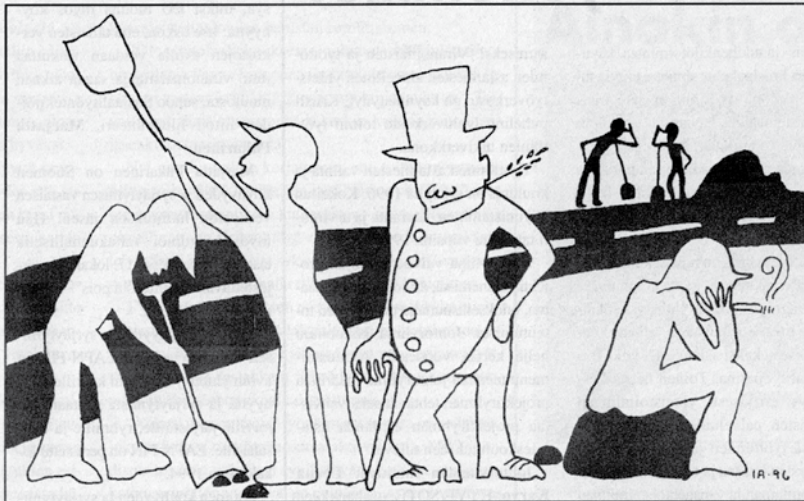
"Saa lapion myydä, kun loppuu rahat..."

Työväkunnat olivat ennen merkittävä työllistämiskohde. Niinpä niiltä on olemassa paljon tarinoita. Julkaisemme historian tutkija Marko Nenosen luvalla yhden tarinan hänen toimittamastaan Tielaitoksen historioista.

Työväkunnien lähettämien miesten joukossa oli keskimääräistä useammin miehiä, joita ei parhaallaakaan yrityksellä saatu tuottamaan työhön. Monet tekivät töitä juuri ja juuri maininnan verran. Työjohtajilla oli jatkuvia ongelmia porukan laiskimman osan työllistämiseksi. Joskus piti saada miehet vain pois silmistä vetelehtimistä, mutta sittenkin tuli hankaluuksia, kun ylemmän johdon tarkastuksissa väkää löytyi parakista jouten lojumasta. Ongelmia kärjisti se, että työjohtoa oli vähän, ja osa tilapäisestä johdosta oli enemmän tai vähemmän epäkelpoa.

Näyttää siltä, että monet ymmärsivät työttömyys- ja työllisyystyöt leväperäisiksi töiksi, joissa lorviminen oli puoliluvallista. Työmotivaatio oli ongelma, jonka työjohto mutta myös monet työntekijät työporukoissaan tämän tästä kohtasivat. Urakalla yrittävistä miehistä häiritseviin saamattomuus. Toiselle tinki oli tärkeämpää kuin toiselle; toinen yritti vähästäkin, toinen tyytyi kohtalon tuomaan. Yrittämisen halua heikensivät huono palkkaus (josta erikseen seuraavassa) ja työttömyystöiden luonteesta johtuneet kummallisuudet, joita miehet pitivät mielivaltaisuuksina. Varmasti myös tottumus verkkaiseen kotonaoloon ja sattumusten töiden tuomaan hidastempoiseen elämäntyyliin sammuttivat työntuloa. Mutta vastaavasti työmaalle tuli miehiä, jotka tekivät työtänsä ja joille laiskuus ei millään luonnontu. Monet yrittivät kovasti paremmille palkoille ja valittivat, jollei urakatyötä löytynyt. Perheellistä painoa huoli kotivästä.

Joskus kilpailun henki siivitti lapion tahtia. Työjohto oppi tuntemaan miehiä, joiden työhön voitiin luottaa. Tällaiset miehet pyrittiin aina saamaan työmaalle. Niille miehille, joita työjohto piti pystyvänä miehiä, haettiin yritteliäästi mestarin henkilökohtaisella avustuksella "korttia" (työsoi-tuskorttia) joskus silloinkin, kun pykälät olivat työllistämistä vastaan. Lisäksi mies voitiin työllistää kirjoittamalla hänet esimerkiksi ammatti- tai

PIIRROS: JA SAVOLAINEN

automiesten joukkoon, talonmieheksi tai varastomieheksi.

Pitäähän huomata, että sekatyöläiset eivät suinkaan aina olleet ammattitaidottomia. Monet työt niin maan- ja metsätaloudessa kuin tienrakennuksessa ja talonrakennuksella vaativat harjaantumista ja käytännön oppia. Myös erikoisammattimiesten apuna olleiden työ vaati tehtäviin perehtymistä. Tampurin lautapojasta ei ollut suurta apua, jollei lautapojia pikapään opinut ymmärtämään rakennustyön vaatimuksia. Usein työ tiellä, maalla ja metsällä vaati fyysistä voimaa sekä kohtuullista kuntoa ja terveyttä. Kunnon miehen käsissä lapio ei tehnyt montaa pistoa, kivi ei kääntynyt eikä kanki noussut. Voima oli miehelle kuin taitelijan lahja. Varjona seurasivat raskaan työn ja epäterveellisten tapojen vammata.

Myös tietöissä oli monia harjaantumista ja kokemusta vaativia tehtäviä. Mm. nuoria työttömiä opetettiin koneenkäyttäjiksi, huoltokorjausmiehiksi. Tällaiset miehet olisi piti pöytä laittaa keväällä työmaalta pois, kun heidän kotikuntansa tavannut kaksiksi sulki työväkunnat kesän ajaksi. Usein työjohto pyrki jättämään miehet työmaalle, koska työnsä oppineen miehen korvaaminen uudella aloittelijalla oli vaivalloista ja hidasta töitä. Lisäksi monissa tehtävissä tarvittiin tarkkaavaisuutta ja tunnollisuutta. Työjohtoon oli pystyttävä luottamaan tekijään ennen kuin miestä voitiin sellaiseen toimeen laittaa. Tyyppisiä tällaisia töitä tekivät mm. yölössattajat ja kuorman laskijat, monet

erikoisammattimiesten apulaiset, murskaus- ja seurlantotyössä työskennelleet sekamiehet, talonmiehet ja huoltokorjaajat. Talonmiehen toimi tukikohdassa näyttää olleen pidettyä työtä. Luultavasti miehillä, jotka ehtivät erikoistua joihinkin tehtäviin, työmotivaatio oli parempi.

Eriyksen tarkastelunsa ansaitsi työmaapäälliköiden ja mestareiden toiminta, mutta siihen ei tila tässä myönnä. Mestareiden työ oli tavattoman itsenäistä. Ongelmat oli ratkottava paikallaan, usein nopeasti ja käytettävissä olleilla resursseilla. Työmaajohto oli keskellä ristiriitoja: omia tavoitteita oli ministeriöllä, TVH:lla, työväkunnalla ja kunnalla mutta myös työväellä. Kaikkien makuun ei voinut olla. Valmistaa oli synnyttävä. Liikkumavaraa kaveni se, ettei työntekijöitä yleensä voitu valita, ja miesten määrään oli usein kiinni muista seikoista kuin työmaan tarpeista. Vaikea oli löytää riittävä määrä ammattitaitoisia työjohtajia. Näistä rajoituksista huolimatta käytännön työssä oli tilaa omapäisille ja kekseliäille ratkaisuille. Pystyvä mies osoitti sijansa ja kykynsä.

Siirtotyömaalle ei mielellään lähetetty perheellisiä, varsinkaan suurperheisiä. Työttömyysohjeissa määrättiin, että vieraille paikkakunnille lähetettiin ensisijaisesti perheettömät, ja ilmaisuilla tarkoitettiin vain miehiä. Tavallisesti valittiin kustannuksia, joita perheen jalkaminen kahteen paikkaan toi. Samaan hengenvetoon saatettiin todeta, ettei nuoria ja naimattomia miehiäkään pitäisi lähettää ma-

joitustyömaalle, koska he joutuivat miesporukkaan ilman perheen valvovaa silmää. Aikuisikään ehtinyttä avioitumatonta ja työtöntä miestä ei mikään siirtotyömaalta pelastunut, jos mies halusi edes jonkinlaisia tuloja.

Joskus kerrottiin, etteivät kaikki poikamiehet ilmoittautuneet kortistoon, jos pelkäsivät joutuvansa matkatoihin. Karstulan kunnan työväkunnat ilmoittautuneet epäilivät, että tällä 1993 työnhakijoita olisi ollut enemmän, mutta työttömyystyöt siirtotyömailla "jonkin verran" jaruttivat poikamiesten ilmoittautumista. Kun kunnalliset työväkunnat ilmoittautuneet yleensä hyvin tunsivat väkensä, joka vuodesta toiseen oli talvisin jokuhaussa, voi olettaa, että heidän arvionsa oli oikea.

Kunnanhallituksen kirjeissä todettiin: Perheettömien työttömien vastenmielisyys siirtotyömaita kohtaan yleensä on varsin ymmärrettävää, mutta tulevaisuutta ajatellen tuskin hyväksyttävää, sillä kaikista päätätin ja Karstulan mahdollisuuksia ajatellen siirtotyömaat tulevat näyteleämään poikamiesten kohdalla jatkuvasti merkittävä osaa. Perheellisiä työttömiä...on jo niin runsaasti, että tilanne tuskin on ilman siirtotyömaita hoidettavissa...

Matkatoihin siirtotyömaalle lähetettiin vastahakoisesti. Joskus suuri osa kauempaa työhön osoitetuista jäi saapumatta. Siirtotyömaalle voitiin tulla myös vaimon ja jopa muuten perheenjäsenen kanssa, mutta se

oli harvinaista. Pääosa työttömyystyömaista oli kotikunnan alueella. Kuten luvussa 2. on kerrottu, Turun piirin työmaat olivat poikkeus ensimmäisestä sodanjälkeisestä työttömyyskaudesta alkaen. Niille lähetettiin työttömiä Rovaniemen ja Joensuuun työväkunnista asti. Kun töitä ei kotikuntien aina löytynyt, käytännössä myös perheellisiä miehiä joutui tämän tästä matkamaan siirtotyömaalle. Lokakuun alussa -58 perheellisiä oli siirtotyömailla majoitettuja 4071 henkilöstä 1720 eli 42%. Lähes puolella majoitettuja perheellisiä oli vain yksi lapsi. Joka neljännellä siirtotyöläisellä oli vähintään kolme lasta. Mahdollisesti tilanne sydäntalvella oli erilainen. Ministeriö määräsi, että suurperheet oli sijoitettava mahdollisuuksien mukaan korkeintaan kohtuullisen matkan päähän kotipaikkakunnaltaan.

Pientilalliset ja heidän perheenjäsenensä hakeutuivat suurin joukoin talvisiin työttömyystoisiin. Työttömyysaluet olivat pientilavaltaisia Keski-Suomea lukuun ottamatta, sillä Keski-Suomi oli pientilojen mutta ei erityisen pahan työttömyyden aluetta. Nelostietä rakennettaessa Keski-Suomessa työhön lähetettiin miehiä paljon mm. Vaasan työväkunnasta. Mielenkiintoista on, että myös Ruotsissa suuri osa matkatoista kiertäneiden maan- ja vesirakennusalan työntekijöistä oli alkuaan pientiloilta. Monet saivat ensikosketuksen työhön 1920- ja 30-luvun häätäputouissa. Ruotsissa toisen maailmansodan jälkeen työttömyystyöt eivät saaneet selkeää asemaa kuin Suomessa.

Tammikuun lopussa 1959 kortistoihin oli merkitty yli 30 000 viljelijäväestöön kuulunutta miestä. Puolet maalauskuntien työttömistä ja kolmannes koko maan työttömistä kuului viljelijäväestöön. Noin 19 000 ilmoittautunutta viljelijää toimi perheen päänä, muut olivat muita perheenjäseniä. Kortistoon oli hyväksytty myös 3500 miestä tiloilta, joiden pinta-ala oli yli 5 ha. Eriyksen suuri osuus työttömistä kuului viljelijäväestöön juuri pahimmilla työttömyysalueilla. Kajaanin työväkunnasta 67 %, Oulussa 61% ja Vaasan työväkunnasta 59% työttömyyskortistoon merkityistä kuului tilallisyväestöön.

MARKO NENONEN

KOLUMNI

Isä, poika ja pojanpoika

Isä elelee tyytyväisenä eläkepäivään. Mittarissa on kahdeksankymmentä ajastaikaa. Ei olla köllötellen, vaan metsänhoittoa harrastaen, uurempia naapureitaan autellen ja vanhoilla päivillä on löytynyt vielä hyvä harrastus - kirkossa käynti.

Yhdeksän lasta tuli maailmalle koulutettua. Ei osannut kaivata runsaita lapsilisiä, ei opintotukia, eikä muitakaan tukia. Monoja olisi koulusta pyytämällä saanut, mutta eihän sitä kehdannut.

Mutta hyvä on elämä ollut ja vielä paremmaksi muuttunut. Valtio antaa eläkettä joka kuukausi kolmetonnia ja risat. Ja kun ei ole rahaan tottunut,

niin siitähän on hyvä säästää lapsille tuleviksi perinnöiksi.

Annettuja etuja nauttien Hyvä on eläkeläisen elämä!

Poika kävi koulunsa tunnollisesti. Älysi tehtaalle töihin hakeutua. Vuosikymmeniä sitä kesti. Verta imi ja riistikin työnantaja. Ja vielä kaiken päälle kasinotalous tehtaan kaatoi ja poika jäi työttömäksi. Poika oli jo ikäänantunut ja työttömyyseläke kaatui päälle. Nyt poika tyytymättömänä työttömyyseläkettä nostaa. Yhdeksäntonnia ja risat kuussa. "Pulaho" kun riisti vielä eläkkeestä seitsemän prosenttia. Siinäähän sitä jo keruudelle aihetta, niin ettei jaksaa

edes harrastuksia hankkia ja nehen maksaa.

Saavutettu etu - ja seitsemän prosenttia riistetään!

Pojanpoika hankki ammattitutkinnon. Ei sillä vielä työpaikkaa löytynyt. Pojanpoika hankki toisenkin ammattitutkinnon. Eikä vielä palkollisen paikkaa siunaantunut. Onneksi siunaantui starttiraha, jolla pojanpoika itsensä palvelualalle työllisti.

Pojanpoika iloisena asiakkaitaan palvelee, kymmenen tuntia per päivä. Saahan ainakin tehdä töitä niin kauan kuin starttirahaa riittää. Eläkettään ei pojanpoika aio murehtia - tärkeämpi

on Hyvä Elämä itselleen rakentaa ja siten etuja saavuttaa.

Ja niin samane aikaan, samassa maassa kolme sukupolvea elämäänsä taivaltaa - saavutetuista eduistaan nauttien - kukin tavallaan!

ANJA LUOMA

Kirjoittaja on Porvoon Seudun Työttömien puheenjohtaja ja STTK:lainen ammattiyhdistysaktiivi.